

IZVJEŠĆE O OSTVARIVANJU I VREDNOVANJU PLANA, PROGRAMA I KURIKULUMA VRTIĆA ZA PEDAGOŠKU GODINU 2020./21.

Vrednovanje i izvješćivanje rezultat je timskog rada:
odgojiteljica Vrtića, pedagoginje i ravnateljice

Na temelju članka 32. Statuta Dječjeg vrtića Zraka sunca, Križevci Upravno vijeće Dječjeg vrtića Zraka sunca, na sjednici održanoj 26.8.2021. god., donijelo je

ODLUKU

o prihvaćanju Vrednovanja kurikuluma i izvješće o ostvarivanju godišnjeg plana i programa rada Dječjeg vrtića Zraka sunca za pedagošku godinu 2021./21. godinu.

Prihvaća se Vrednovanje kurikuluma i izvješće o ostvarivanju godišnjeg plana i programa rada Dječjeg vrtića Zraka sunca za pedagošku godinu 2020./21. godinu.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 601-01/21-01/107

URBROJ: 2137-61-02-21-01

Križevci, 26.8.2021.

Vrednovanje i izvješće razmotrilo je i usvojilo Upravno vijeće Dječjeg vrtića Zraka sunca na sjednici održanoj 26.8.2021. u sastavu:

Predsjednica Upravnog vijeća: Branka Kopilović

Predstavnica Grada: Dijana Marković

Predstavnica roditelja: Sanela Kontin Miklin

Predstavnici osnivača Djelo Marijino-Pokret Fokolara:

Marija Fabjan, Stjepan Balen i Marija Baturina

Predstavnica odgojitelja i stručnih suradnika: Vesna Žuti

Ravnateljica:
Tereziya Horvat

SADRŽAJ

SADRŽAJ	3
1. UVOD	4
2. USTROJSTVO RADA	5
3. MATERIJALNI UVJETI RADA	8
4. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE	9
5. ODGOJNO - OBRAZOVNI RAD	13
5.1. Realizacija odgojno-obrazovnog rada u mješovitim skupinama	16
5.2. Projekti u odgojnim skupinama	33
5.3. Realizacija programa odgojno-obrazovnog rada po dobnim skupinama	39
5.4. Realizacija programa predškole	42
SOCIJALNA I GRAĐANSKA KOMPETENCIJA	44
5.5. Posebni programi	51
5.6. Rad s djecom s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju	51
6. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE	52
6.1. Individualno stručno usavršavanje	52
6.2. Skupni oblici stručnog usavršavanja	55
7. SURADNJA S RODITELJIMA	57
8. SURADNJA S VANJSKIM ČIMBENICIMA KOJI SU SUDJELOVALI U OSTVARIVANJU ZADAĆA KURIKULUMA I GODIŠNJEG PLANA I PROGRAMA RADA	59
9. REALIZACIJA PLANA RADA ZDRAVSTVENOG VODITELJA	63
10. REALIZACIJA PLANA RADA PEDAGOGA	65

1. UVOD

Dječji vrtić Zraka sunca u ped. god. 2020./2021. provodio je redoviti cjelodnevni 10-satni alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji sestara Agazzi, temeljen na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece, Pedagogiji zajedništva i Agazzi metodi. U radu smo uvažavali spoznaje po kojima je dijete dio jedinstvenog i neponovljivog identiteta, spremno graditi i njegovati odnose mira u sebi, s drugima i s prirodom. Poštivali smo i uvažavali pedagoške smjernice etičkog i društvenog odgoja, odgoja za vrijednosti, razvoj, kulturu prihvaćanja, ekološki odgoj te odgoj za komunikaciju.

U ovoj specifičnoj godini obilježenoj pandemijom korona virusa naš plan i program kroz koji potičemo razvoj humanih vrijednosti kod djece, savršeno se uklopio. Više nego ikad prije, do izražaja je dolazio trud i napor koji ulažemo u odgoj za prevladavanje poteškoća, pružanje međusobne podrške te njegovanje empatije u partnerstvu s roditeljima. Ovakve krize prilika su za djela suosjećanja, solidarnosti i humanosti, a uloga odgojitelja i svih zaposlenih bila je pomoći djeci i roditeljima snalaziti se u svakodnevnom životu i radu koji teče u strahu od zaraze i čestih podrhtavanja.

U ostvarivanju plana i programa jačali smo socio-emocionalne kompetencije, poticali usvajanje humanih vrijednosti, a posebnu pažnju pridali smo povratku prirodi oblikovanjem poticajnog vanjskog i unutarnjeg okruženja. Najvažniji projekti ove godine bili su u područjima poticanja socio-emocionalnog razvoja („U svijetu emocija, ja sam semafor“), interesa i ljubavi za suživot s prirodom („Moja kap u moru prirode“), stvaranju poticajnog unutarnjeg i vanjskog okruženja („Poticajno okruženje kao treći odgojitelj“), usvajanju i njegovanju vrijednosti („Strpljivost je vrlina oko koje sam se (nam)učio“, „Lijepom riječju otvaram vrata svijeta“), senzibiliziranju za razumijevanje, poštivanje i prihvaćanje različitosti („Živimo inkluziju“), razvijanju kulture čitanja („Čitanjem upoznajem svijet oko sebe“) te usvajanju zdravih navika od najranije dobi („Tjedan zdravlja u vrtiću“).

Priroda je bila neiscrpan predložak za brojne aktivnosti. Djeci smo omogućili da ostvare i dožive nova iskustva te da rastu u prirodi, sa prirodom i za prirodu jer dijete u kontaktu sa prirodom otkriva čudo života. Vrtlarstvo je također jedan važan čimbenik moralnog i društvenog odgoja koji nudi mnoge mogućnosti za razvoj govora i bogaćenje rječnika, matematičkih kompetencija, uočavanje promjena u prirodi kroz godišnja doba, stablo dobiva prve listiće i pupoljke a kasnije i plod koji će moći kušati. Uzgajanjem biljaka i brizi za okoliš kod djece razvili smo osjećaj poštovanja i zahvalnosti kao i spoznaju da zemlja daje plodove koji rastu i utječu na naš rast i razvoj.

Stvarajući izvješće koje ima zadanu formu ispunjavali smo našu potrebu prijenosa osobnih iskustva i postignuća stečenih u ovoj, po svemu drugačijoj godini od mnogih koje smo proveli zajedno. Pamtit ćemo ovu godinu po nesigurnosti i strahu koji su nam donijeli potres i korona virus.

Posebnu pažnju posvetili smo prevenciji Covida 19 na način da smo intenzivno razgovarali o tome, prezentirali preporuke koje su donesene od strane Zavoda za javno zdravstvo te se educirali o važnosti poštivanja istih. Roditelji su nam bili partneri u svim donesenim preporukama na razini vrtića te su ih uvažavali. Kriza izazvana ovim virusom velika je poteškoća u našim životima, a jednako tako i novo iskustvo iz kojeg smo puno naučili, stekli nove spoznaje, ojačali i primijenili sve vrijednosti koje smo usvajali i živjeli.

Upravo to želimo prikazati svima koji budu čitali ovo izvješće kao i mnoge situacije istraživanja, učenja, druženja, pomaganja, suradnje, stvaranja socio-emocionalnih odnosa i našega djelovanja. Osvještavali smo sve ono pozitivno ili manje pozitivno, sve ono što nam je svima, djeci i odraslima omogućilo podizanje kvalitete odgojno obrazovne prakse na višu razinu u odnosu na onu s koje smo startno krenuli početkom pedagoške godine.

2. USTROJSTVO RADA

Osnovna vrijednost našeg ustroja bila je upravo u tome što smo u svim odgojnim skupinama i cijelom vrtiću živjeli životom dobre obitelji koja omogućava djetetu aktivno učešće u zajednici djece i odraslih, u uvjetima koji su maksimalno prilagođeni njemu, njegovim mogućnostima, interesima i razvojnim potrebama.

Druga važna kvaliteta našeg ustroja odnosila se na ponudu više vrsta programa različitog trajanja, ostvarivanja ciljeva i specifičnih zadataka vezanih za posebne interese djece i roditelja koje u nastavku izvješća predstavljamo.

Dječji vrtić Zraka sunca ove pedagoške godine provodio je redoviti cjelodnevni 10-satni alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji sestara Agazzi za djecu rane i predškolske dobi uz stručnu pomoć i podršku MZOS, AZOO, te Instituta „PASQUALI – AGAZZI“, Mompiano Brescia u Italiji.

Pedagoška godina 2020./2021. započela je 1. rujna 2020. godine.

Redovitim 10-satnim programom tijekom godine bila su obuhvaćena 123 polaznika, od tog broja 30-ero djece polaznici obveznog programa predškole.

U vrtiću je radio 21 radnik i 3 vanjska suradnika.

Redoviti program u trajanju od deset sati dnevno odvijao se u četiri mješovite vrtićke skupine i jednoj jasličkoj.

Radno vrijeme vrtića je od 6:15 do 16:15 sati, a otvorenost Vrtića je bila do 17:00 sati.

Unutar 10-satnog programa s ciljem obogaćivanja odgojno-obrazovnog rada s djecom provodili smo:

Preventivni i zaštitni program,

Individualne programe inkluzije djece s posebnim potrebama i

Program izleta i posjeta.

Programi po dobi djece kao i program pripreme djece za školu provodili su se u matičnim mješovitim skupinama radi korona virusa te izbjegavanja kontakta među skupinama.

Iz istog razloga ove ped. godine nismo provodili Program ranog učenja stranog jezika – engleski, kao niti Program za potencijalno darovitu djecu.

U realizaciji odgojno-obrazovnog rada sudjelovali su:

- ravnateljica:

Terezija Horvat, VŠS, odgojitelj sa stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode

- pedagoginja:

Ivana Damjanić, VSS, stručni suradnik

- odgojiteljice:

Ružica Bjeličić, VŠS, odgojitelj savjetnik s položenim stručnim ispitom i stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode,

Sanja Katanec, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom i stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode, voditelj programa rada za potencijalno darovitu djecu,

Vesna Žuti, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom i stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode,

Andreja Skalički, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom i B2 stupnjom engleskog jezika, voditelj programa ranog učenja engleskog jezika,

Danijela Bermanec, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,

Marusja Mesaroš, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom, porodiljni dopust

Ivana Orehovački, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,

Jelena Šaško, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom, i stručnim usavršavanjem iz Agazzi metode,

Darinka Škrebek, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom, na porodiljnom dopustu

Jasna Berend, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom

Sanja Đurec, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,

Tamara Bogdanović, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom

Ema Ljatifi, VŠS, odgojitelj pripravnik

Marta Bjeličić, VSS, odgojitelj pripravnik

- blagajnički i administrativni radnik:

Josip Horvat, SSS

- kuharice:

Ivančica Jurić, SSS

Valentina Krsnik, SSS

- spremačice, pralje:

Vesna Brnić, OŠ

Nataša Račić, SSS

Ana Agneza Anušić, OŠ

- domar:

Slavko Kalamiza, SSS, stručnjak zaštite na radu

Vanjski suradnici: zdravstvena voditeljica, računovođa, pravnik.

Ostvarivali smo važnu zadaću praćenja primjerenosti ustrojstva i njegovo pravovremeno mijenjanje i prilagođavanje novonastalim promjenama. Zalagali smo se za racionalno korištenje radnog vremena svih djelatnika i vršili preraspodjelu tijekom godine u cilju zadovoljavanja potreba djece.

Odgovitelji su pravovremeno uočavali nedostatke ustrojstva i dogovorno ih rješavali s ciljem poboljšanja kvalitete rada i pružanja pomoći jedni drugima u kriznim situacijama kao što je bio period adaptacije djece, a kasnije vrijeme korone i potresa. Radnici su imali puno razumijevanja da se ustrojstvo mijenja, uvijek su bili otvoreni za dogovor ne držeći se ustaljenih obrazaca.

Valja i dalje zadržati i raditi na postignutoj velikoj fleksibilnosti u organizaciji odgojno obrazovne prakse, na dinamici aktivnosti, na uzimanju obroka, dolascima i odlascima djece te fleksibilnost stručnih i ostalih djelatnika u svrhu zadovoljavanja različitih potreba djece.

3. MATERIJALNI UVJETI RADA

Djeca su imala dovoljno slobodnih površina za sve vrste aktivnosti, osiguravali smo stalan kontakt djece s prirodom, poticanje praktičnih i radnih aktivnosti, otvorene mogućnosti znanstvenog opismenjavanja djece i sudjelovanje u životu i radu odraslih. Pridavali smo posebnu važnost učenju djece u prirodi. Tome je pridonio i novo uređeni prostor u sjenici. Opremili smo igralište novim spravama; pješčanik, tobogan, ljuljačka i penjalica.

Djeca su gotovo svakodnevno boravila u vrtu i uživala sve dobrobiti koje donosi rad i dodir sa zemljom. Sadili su, kopali, zalijevali, plijevali, grabljali lišće te košenu travu nosili u kompost. Izradili smo hranilišta za ptice i „hotel“ za kukce. Proširili smo vrt „gredicama u paletama“, oformili dva manja cvjetnjaka tradicionalnog starinskog cvijeća u dvorištu, gredicu ljekovitog bilja za čaj i začinskog bilja kako bi nam hrana u vrtiću bila što ukusnija.

Obogaćivali smo centre i oblikovali centar žive prirode..

U unapređivanju prostorno-materijalnih uvjeta rada vodili smo brigu o sigurnosti i zaštiti djece.

U sobama dnevnog boravka, prilikom odgojno obrazovnog rada poštivane su sve date preporuke: smanjena je količina i vrsta igračaka koje smo svakog dana redovito dezinficirali, uveden je potreban razmak kod konzumiranja obroka i popodnevnog odmora.

Provodili smo intenzivnu interakciju s djecom:

Neposrednim bogaćenjem okruženja kroz centre i panoe: stariji pomažu mlađima (djeca su se trudila pomagati) uz didaktička sredstva Dobra djela, Kocka ljubavi i društvene igre uz pomoć kojih su djeca razvijala strpljenje, toleranciju i samopouzdanje. Aktivno smo uključivali djecu u sve situacije uz prihvaćanje odgovornosti uzimajući u obzir sve aspekte djetetova razvoja te poštivanje osobnosti i individualnih potreba svakog djeteta,

Muzej tričarija, karakterističan za vrtiće alternativne Agazzi koncepcije nadopunjavali smo plodinama i materijalima koje su djeca sakupljala sama u neposrednom okruženju ili tijekom šetnje (kukuruz, žiri, kamenčići, lješnjaci, orasi, grančice, čepovi...)

U likovnim centrima djeca su imala priliku koristiti različite likovne materijale i tehnike te su na taj način razvijali kreativno izražavanje i prenosili stečene doživljaje.

Pratili smo aktualne dječje interese i na temelju njih uredili centre: centar trgovine, knjižnice, frizerski salon u kojem su djeca razvijala suradničko učenje, jačala socijalne vještine kao i početne predmatematičke i predčitalačke pojmove. Uz osnovne centre u prostorima odgojnih skupina: centar konstruiranja i građenja, stolno manipulativni centar, likovni centar, obiteljski centar kroz cijelu godinu imali smo i centar prirode koji smo oformili da bude fleksibilan i funkcionalan te smo ga postepeno povećavali. U njemu smo uzgajali različite biljke i sjemenke te smo na taj način usmjeravali djecu na osvještavanje humanih vrijednosti: upornost, ljubav, strpljivost kao najznačajnije vrijednosti u brizi za biljni i životinjski svijet. Djeca su u tim aktivnostima stekla nova znanja i vještine koja su primjenjivala u daljnjim aktivnostima iz čega možemo zaključiti da su napredovali do višeg nivoa razvoja. Posebnu pažnju pridali smo Centrima osame gdje su djeca imala priliku zadovoljiti potrebu za privatnošću, odmorom, opuštanjem uz listanje slikovnica i sl.

Sporedni centri: centar humanih vrijednosti, centar logičko- prostornih i količinskih odnosa, centar kuhinje, frizer, trgovina, doktor, pošta, knjižnica i cvjećarna, izmjenjivali su se prema aktualnim interesima i potrebama.

Cjeloviti 10-satni program u pedagoškoj godini 2020./21. financiran je:

- iz sredstava proračuna Grada Križevaca (920,00 kn po djetetu),
- iz uplate roditelja korisnika (880,00 kn)
- iz potpore ostalih zainteresiranih subjekata

Planirana ekonomska cijena bila je 1.800,00 kn.

4. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

Analizirali smo koje smo ciljeve planirali na početku godine te došli do zaključaka što smo ostvarili. U godišnjem planu ciljevi su uglavnom bili: briga za zdravlje, tjelesni rast i razvoj djece, tjelesne aktivnosti u zatvorenom i otvorenom prostoru, uloga odgojitelja u aktivnostima, rad na razvoju zdravstvene kulture, samozaštita zdravlja i prevencija povreda. Planirane zadaće odnosile su se na pružanje podrške djetetu u stvaranju navika zdravog načina života što je uključivalo pravilno

provođenje higijenskih aktivnosti, boravak i puno kretanja na otvorenom, pravilnu prehranu, provođenje preventivnih mjera za očuvanje zdravlje djece te zaštitu zdravlja zubi.

Opis aktivnosti vezanih za realiziranje zadaća

Tijekom pedagoške godine 2020/21. interakcijskim radom počevši od djeteta, njegove obitelji do vrtića kao socijalne zajednice i drugih elemenata okoline provodili smo stručne aktivnosti primarnog i preventivnog programa s ciljem ostvarivanja djetetovih prava na zdravlje i optimalan rast i razvoj.

Zdravstvena skrb podrazumijevala je brigu o cjelovitom razvoju i zdravlju svakog djeteta, osobito o kvaliteti njegova življenja te pravodobnoj medicinskoj pomoći kod naglog nastanka evidentiranih kroničnih bolesti i ozljeda. Roditelje smo redovito informirali o aktualnim virusima, respiratornim infekcijama ili bolestima koje su se pojavljivale u vrtiću putem obavijesti ili promotivnog materijala u kutiću za roditelje.

Poseban naglasak posvetili smo mjerama prevencije i zaštite, te sprečavanje i suzbijanje epidemije Covid-19. Intenzivno smo razgovarali o tome, prezentirali preporuke donesene od strane Zavoda za javno zdravstvo te se educirali o važnosti poštivanja istih. Pojačali smo mjere pranja ruku i dezinfekciju. Pranje ruku provodili smo zajedno s djecom te obavezno koristili sapune na bazi alkohola. Donesene preporuke od strane Zavoda za javno zdravstvo smo umnožili i podijelili roditeljima po odgojnim skupinama.

Proveli smo edukaciju s osobljem dječjeg vrtića u svrhu prezentacije i demonstracije donesenih mjera, prevencije infekcije Covida-19 u odgojno-obrazovnim ustanovama.

Razradili smo i proveli sljedeće etape:

- edukativni razgovor,
- demonstracija,
- važnost mjerenja temperature zaposlenih te evidencija istih,
- organizacija rada s djecom,
- organizacija prostora,
- organizacija ustanove.

Kroz program zdravstvene zaštite provedene su aktivnosti:

- intervjui za novoprmljenu djecu s ciljem dobivanja uvida u dosadašnje zdravstveno stanje i razvoj djeteta u svrhu uspješnije pripreme odgojitelja, prostora i jelovnika za djecu,

- sistematski pregledi svakog novoupisanog djeteta prije dolaska u vrtić od strane izabranog pedijatra,
- prikupljanje, obrada i evidencija djece sa zdravstvenim posebnostima i posebnostima u prehrani, identifikacija individualnih specifičnosti i posebnih potreba djeteta
- otvoreni zdravstveni kartoni za novoupisanu djecu radi provođenja aktivnosti dokumentiranja i evidencije,
- izvršena antropometrijska mjerenja,
- praćene epidemiološke situacije po skupinama tijekom ped. god.
- poduzimane preporučene sanitarno-epidemiološke mjere,
- provođenje aktivnosti boravka u prirodi, organiziranje igra u dvorištu vrtića, druge tjelesne aktivnosti i natjecanja,
- aktivnosti u zatvorenom prostoru koji potiču razvoj velikih mišića: aktivnosti i vrijeme na podu, masaža, rastezanje, pjesma i glazba, igre prstima, hvatanje i rukovanje predmetima, podizanje i nošenje tereta, puzanje, penjanje, hodanje, igre s loptom, podizanje, nošenje i slaganje kocaka,
- aktivnosti u zatvorenom prostoru za razvoj malih mišića: vještine vizualnog fokusiranja, pomicanje, guranje, razgrtanje i okretanje, „pinceta zahvat“, guranje i povlačenje predmeta, slagalice, bojanje,
- briga o nabavi sanitetskog materijala, lijekova te sredstava za dezinfekciju da se popune kutije prve pomoći,
- izoliranje djeteta pod sumnjom na bolest (temperatura, kašalj, osip, probavne smetnje),
- pružanje prve pomoći u vrtiću kod manjih ozljeda i ogrebotina, krvarenja te jednostavnijih hitnih stanja ,
- praćenje i analiza povreda djece zbog realizacije mjera prevencije,

Ostvarivanje programa pravilne prehrane

Bitna zadaća ustanove bila je briga o prehrani djece.

Pripremana je u skladu s HACCP-om, Prehrambenim standardom za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću-jelovnici i normativi, a jelovnik je sastavljan timski u suradnji kuharice, ravnateljice, zdravstvene voditeljice i nutricionistice.

U skladu s tim vodili smo računa o:

- količini i kalorijskoj vrijednosti obroka (4 obroka),
- boljoj kvaliteti i raznovrsnijoj prehrani (dvije vrste doručka, proslave rođendana sa svježim i suhim voćem te multivitaminskim napitkom),

- samoposluživanju djece već od 2.-e godine života,
- stalno dostupnom voću u sobama,
- alergijama na hranu,
- redovitim aktivnostima i utjecaju na jačanje zdravlja djece i proširenju spoznaja o tome,
- timskom sastavljanju raznovrsnog jelovnika (kuharica, ravnateljica, nutricionista, zdravstveni voditelj),
- primjeni normativa u odnosu na dob djece, godišnje doba te posebnosti u prehrani,
- praćenju i osiguravanju prava djece s posebnim potrebama u prehrani,
  - alergije (jaja, mlijeko, riba, jagode)
  - prehrambeni običaje
- provođenju programa unapređivanja prehrambenog standarda - u interakciji s kuharicom manje soli, bijelog šećera, bijelog brašna, masti,
- praćenju zadovoljavanja djetetovih prehrambenih potreba,
- praćenju stanja uhranjenosti djece, poduzimanju mjera kod odstupanja
  - pothranjena, normalno uhranjena ili preuhranjena (preporuke učiteljicama i roditeljima),
- razgovori i sakupljanje podataka od same djece u vezi kvalitete i kvantitete pripremljenih obroka i želja,
- zdravstveni odgoj sa djecom na temu o zdravoj hrani,
- razgovori (prehrambene navike od prije, preporuka boljeg),
- praćenje konzumacije obroka po skupinama,
- demonstracija – vrste obroka, količina, vrsta namirnica.

Ostvarivanje programa sanitarno-higijenskih aktivnosti

Provođenjem ovog programa pridonosili smo cjelovitom razvoju osobnosti, kvaliteti života i ostvarivanju mjera sigurnosti i zaštite djece.

Tijekom pedagoške godine vodila se briga o:

- provođenju i unapređivanju higijenskih uvjeta prostora u kojem djeca borave (sve prostorije, sobe dnevnog boravka, sanitarne prostorije) te pravilnom korištenju dezinfekcijskih sredstva,
- redovitom bojenju zidova, dezinficiranju prostorija, površina i zraka,
- unapređivanju i provođenju higijenskog održavanja vanjskih površina, pješčanika, igračaka, koševa za otpadne tvari,

- unapređivanju pravilnog čišćenja i održavanja opreme (posteljno rublje,...) i igračaka,
- održavanju mikroklimatskih uvjeta prostorija u kojima borave djece (prozračnost prostorija, temperatura, vlaga, osvjetljenje),
- provođenju opće i osobne higijene djece i djelatnika (higijena postelnog rublja, higijenska upotreba čaša, ručnika, maramica, higijenske odjeće i obuće),
- redovitom provođenju HACCP aktivnosti za kuhinju i pripadajuće prostore:
  - provodilo se i unapređivalo mjere za pravilne sanitarno-higijenske uvjete u prostorijama za čuvanje, pripremanje i distribuciju hrane (dezinfekcija posuđa i pribora za jelo, ispravnost živežnih namirnica, pravilno rukovanje hranom, higijensko serviranje i konzumiranje hrane, higijensko prikupljanje i dispozicija otpadne hrane te neutrošenih količina jela, higijensko održavanje svih prostora i opreme, osiguranje pitke vode i higijenski nadzor).
  - povremeno su se organizirale i provodile mjere sanitarno-higijenskog nadzora tehnologije i namirnica i to: mikrobiološka ispravnost namirnica, praćenje i evidencija nalaza (sanitarno higijenskih nadzora), brisovi radnih površina, stolova, predmeta te brisovi ruku radnika i pravovremeni sanitarni pregledi radnika, praćenje i evidencija nalaza,
- mjerama dezinfekcije, dezinfekcije, deratizacije - dva puta godišnje,
- pojačanoj dezinfekciji u vrijeme Covid-19,
- pojačanoj mjeri pranja ruku - sapuni za pranje ruku na bazi alkohola,
- mjerenju temperature i evaluacija temperaturnih lista.

5. ODGOJNO - OBRAZOVNI RAD

Vrtić je polazilo 123 djece raspoređenih u četiri vrtičke i jednu jasličku mješovitu skupinu. U periodu prilagodbe nije bilo značajnijih teškoća zahvaljujući dobroj pripremi i suradnji između odgojitelja i roditelja.

U radionici za novoupisanu djecu pojašnjavali smo roditeljima emocionalnu bliskost koju su razvili sa svojim djetetom, razumijevali njegove potrebe i adekvatno odgovarali na njih. Ta je bliskost prerasla u vezanost za roditelje takozvanu privrženost, a dolaskom u vrtić dijete se treba odvojiti od roditelja i uspostaviti bliskost s drugom osobom, odgojiteljem. Upozorili smo roditelje da taj proces ponekad ne ide lako. Dijete će ući u novu sredinu koja je bitno drugačija od one na koju je naviklo. U toj sredini mijenjat će mu se i status, ono neće više biti jedino već jedno u grupi s drugima s kojima mora surađivati, uskladiti se, a ponekad i svađati. Dijete nema još dovoljno socijalnih iskustava s djecom i drugima tako da je moguće da se nađe u stresu, da bude uznemireno i da reagira

na razne načine: plačem, dugim opraštanjem od roditelja, neulaženjem u sobu dnevnog boravka, odbijanjem hrane, regresivnim ponašanjima, agresivnošću, pretjeranom vezanošću za odgojitelja, povlačenjem, žaljenjem na bolove. Sve je to normalno i moguće je očekivati kod svakog djeteta samo u drugačijem obliku i drugom vremenu (neko dijete odmah reagira, dok se kod drugih kasnije javi reakcija). Za većinu je djece dolazak u vrtić mješavina radosnog uzbuđenja zbog susreta s djecom, aktivnostima i igračkama, ali i tjeskobe zbog odvajanja od roditelja na nekoliko sati.

Proradili smo s roditeljima kako ublažiti i prevladati teškoće

Objašnjavali smo im da puno ranije najave djetetu odlazak u vrtić nego što će krenuti. Predložili smo im da razgovaraju s ukućanima i prijateljima u prisustvu djeteta o pozitivnim stranama vrtića, veselim događanjima vezanim za vrtić, da pogledaju zajedno video snimku nekih aktivnosti u vrtiću ili da ih prate na televiziji.

Odgojitelji su se upoznavali s potrebama i navikama svakog djeteta i tražili od roditelja da ih upozore na neke situacije na koje misle da treba obratiti više pozornosti. Predložili smo roditeljima da na početku dovode dijete na kraće vrijeme u vrtić, dva sata u prvom tjednu, a postupno ćemo produljivati do cijelog vremena. Preporuka je odmah otići nakon dovođenja djeteta u vrtić, učiniti to bez zadržavanja u garderobi ili gledanja kroz vrata. Mi smo poštovali njihovu zabrinutost, ali im ulijevali sigurnost da ćemo se dobro brinuti o njihovom djetetu. Uvijek su mogli dobiti od nas potpuno razumijevanje, stručnu pomoć i podršku.

Upozoreni su da prvih mjeseci dovode dijete redovito kako se ne bi nakon nekog vremena nedolaženja ponovo pojavile teškoće prilagodbe na vrtić. Predloženo je da dijete u prvim danima dolaženja može sa sobom ponijeti neku svoju omiljenu igračku ili predmet za koji je vezano. Isto tako im je rečeno da hvale dijete i iskazujte svoju radost što se igra i druži s drugom djecom u vrtiću te da razgovaraju s drugim roditeljima o problemima prilagodbe, da pokušaju dijeliti teškoće i međusobno se podržavati.

Nakon svega, bili smo uvjereni u uspješnu prilagodbu svakog djeteta na vrtić kao i u ispravan odgovor vrtića na njegove potrebe, navike i ponašanja.

Na kraju, možemo zaključiti kako je prilagodba novoupisane djece protekla uspješno, bez većih poteškoća. Tek je nekolicina novoupisane djece pokazivala strah od odvajanja, imala ispade bijesa, plačljivost, smetnje pažnje i koncentracije, stalno traženje pažnje odgojitelja i sl. ponašanja.

Specifične odgojne situacije kroz koje su djeca zadovoljavala potrebe i učila živjeti u zajedništvu u vrtiću alternativne Agazzi koncepcije

Djeca su uz pomoć lika Mačke, kroz igru i istraživanje usvojila Agazzi elemente:

- ✚ upoznavanje vrtića (unutarnji i vanjski materijalni prostor, osoblje vrtića),
- ✚ upoznavanje svojega znaka (razlikovanje privatnog vlasništva od zajedničkog vlasništva),
- ✚ aktivnosti praktičnog života (serviranje, usvajanje higijenskih normi...),
- ✚ osiguravanje socijalnog konteksta (s vršnjacima, odraslima, gostima),
- ✚ upoznavanje garderobe (moj ormarić, moja vješalica, moje mjesto za čizme; mjesto od prijatelja),
- ✚ svaka stvar ima svoje mjesto (vanjski red pridonosi unutarnjem miru i skladu),
- ✚ primjena boja glasa (na dvorištu, za vrijeme obroka, u zajedničkoj aktivnosti, u slobodnoj igri u sobi DB),
- ✚ pano „Moj vrtić“ (tko je prisutan i upotreba znakova raspoloženja: sretan, tužan i ljut)
- ✚ pripadnost skupini,
- ✚ starije dijete pomaže mlađemu (starije dijete „skrbnik“ odabire mlađe dijete „štićenika“),
- ✚ upotreba medaljica (određuje broj djece za igru u pojedinom centru - razvija se red u igri),
- ✚ živjeti u prirodi, s prirodom i za prirodu (aktivnosti u dvorištu, voćnjaku i povrtnjaku).

Osiguravanjem uvjeta, kako materijalnih, tako i socio-kulturnih te polazeći od dječjih interesa i unutrašnjih motiva indirektno smo utjecali na izbor aktivnosti i slobodu djeteta da sudjeluje u njima u skladu sa svojim potrebama i mogućnostima.

Intenzivirali smo rad na:

- razvoju osnovnih tjelesnih potreba i čuvanju djetetova zdravlja i života,
- zadovoljavanju potrebe za sigurnošću, nježnošću i ljubavlju,
- zadovoljavanju potrebe za raznolikom stimulacijom, novim, doživljajima i predmetima bogate i promjenjive okoline, potrebi za uzajamnosti komunikacije, pozitivne emocionalne klime, trajnosti veze s odraslima i drugom djecom.

Svakodnevno smo provodili različite vrste aktivnosti:

- ✚ životno praktične i radne vezane za biološke potrebe djeteta, njegu, svlačenje i oblačenje, samoposluživanje, kućne poslove, njegu biljaka i životinja, izradu predmeta i igračaka,
- ✚ raznovrsne igre: simboličke, igre građenja i konstruiranja, igre s pravilima i dr.,
- ✚ društvene i društveno zabavne aktivnosti: završne priredbe predškolaca, aktivnosti u suradnji s Gradom,
- ✚ umjetničko promatranje, slušanje, interpretacija umjetničkih tvorevina za djecu, kao što su: slikovnice, likovna, književna, glazbena, scenska, filmska i druga djela,
- ✚ aktivnosti raznovrsnog izražavanja i stvaranja djeteta: pjevanje, sviranje, crtanje, slikanje, modeliranje, dramsko-scensko izražavanje te izražavanje pokretom,

- ✚ istraživačko spoznajne aktivnosti: manipuliranje predmetima, promatranje i upoznavanje biljnog i životinjskog svijeta, magnetizma, osjetila (dodir, miris, vid i sluh), otkrivanje i eksperimentiranje s bojama, verbalno rješavanje problema,
- ✚ specifične aktivnosti s kretanjem: tjelesno vježbanje, razvijanje osnovnih pokreta, prirodnih oblika kretanja i športskih vještina.

5.1. Realizacija odgojno-obrazovnog rada u mješovitim skupinama

Dječji vrtić Zraka sunca pohađaju djeca od navršenih godinu dana do polaska u osnovnu školu. U ped. god. 2020./2021. ustrojeno je ukupno pet odgojnih skupina; od toga jedna jaslička i četiri vrtičke:

- ✚ jaslička skupina s nazivom *Ljubičasta*;
- ✚ četiri mješovite vrtičke s nazivima: *Zelena, Žuta, Plava i Crvena*.

Sukladno Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i ove smo ped. godine osigurali uvjete za zadovoljavanje temeljnih prava djece, prava na odgoj i obrazovanje u multidimenzionalnim, interaktivnim, dinamičnim i kontekstualnim procesima za osobnu, emocionalnu, tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit, uz najbolje moguće uvjete za zadovoljavanje njihovih potreba te podržavanje i poticanje svih aspekata razvoja.

Kurikulum vrtića prije početka rada zajednički smo konstruirali s ciljem zadovoljavanja potreba i interesa djece koje smo uočili u prethodnoj godini i prezentirali u godišnjem izvješću vrtića. U tome nam je pomoglo iskustvo i kontinuirano obrazovanje i usavršavanje stručnih radnika, stalna otvorenost za učenje, spremnost za unapređivanje prakse i jačanje uloge odgojitelja reflektivnih praktičara.

Dvogodišnji studij Pedagogije zajedništva i Agazzi metode koji smo prošli naročito nam je pomogao sukonstruirati dinamični kurikulum temeljen na agazzijevoj pedagogiji, psihologiji i didaktici kako bi mogli provoditi redoviti cjelodnevni 10 – satni alternativni odgojno- obrazovni program prema koncepciji sestara Agazzi. Kao protagonisti ovog programa naučili smo u zajedništvu istraživati, analizirati, unapređivati praksu te se osposobljavati za implementaciju načela, vrijednosti i ciljeva Nacionalnog kurikulumu, za poticanje ključnih kompetencija djeteta, usvajati strategije i metode za njihovo ostvarivanje u smislenim i svrhovitim aktivnostima te za rješavanje svakodnevnih problema.

Odgojno obrazovni rad temeljili smo na uzajamnoj ljubavi, razvijali sposobnosti: ljubiti, poštivati stvari i osobe, nadilaziti poteškoće, prihvatiti druge, darovati, a prije svega slušati glas dobrog koji

govori u svakome od nas. U **suradničkom ozračju i timskom radu**, promatranjem i razumijevanjem djece, produblivali smo i jačali specifičnosti našeg vrtića kroz metode koncepcije Agazzi i Pedagogije zajedništva na način **da svaka situacija bude odgojna i pritom zadovolji razvojne potrebe djece** na najbolji mogući način.

Prema agazzijevskoj pedagogiji, ostvarivali smo **puerocentrizam** - u središte svega stavljali smo djecu koja su sama organizirala aktivnosti i gradila Vrtić svojim djelovanjem i razmišljanjem kao i s predmetima koje su sami sakupili i donijeli. Na dijete smo gledali kao na „**životnu klicu**“ koja spontano teži razvoju jer je obdareno vlastitim sposobnostima da se svaki njegov potencijal ispuni do optimuma, kako u tjelesnom, tako i intelektualnom, moralnom i religioznom pogledu. Cilj je uključivao cjelovitost razvoja u jednoj sasvim prirodnoj okolini punoj topline i majčinske ljubavi kao i onih predmeta koji zanimaju dijete.

Prema Nacionalnom kurikulumu za rani predškolski odgoj i obrazovanje programom smo poticali i osnaživali **osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje i to:** komunikaciju na materinskom jeziku, komunikaciju na stranim jezicima, matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, digitalne kompetencije, kompetencije razvoja vlastite strategije učenja, socijalne i građanske kompetencije, kompetencije inicijativnosti i poduzetnosti te kompetencije kulturne osviještenosti i izražavanja. Poticanje i osnaživanje nabrojanih kompetencija temeljili smo na vrijednostima znanja, humanizma i tolerancije, identiteta, odgovornosti, autonomnosti i kreativnosti.

Pedagogiju uređivačicu ostvarivali smo ne samo kroz materijalni red, već i duhovni, estetski, mentalni, moralni i društveni red te općenito red univerzalnih vrijednosti i sveopćeg sklada. Svrhovita pedagogija bila je usmjerena integralnom cilju odgoja.

Primjenjivali smo **majčinsku pedagogiju** punu razumijevanja i ljubavi, bez strogosti.

Agazzijevska didaktika uključivala je:

- ✚ živu i inteligentnu upotrebu stvari primjenjujući vježbe iz praktičnog života gdje je svaki fizički zadatak povezan sa životom, osobnom higijenom, radom na zemlji, vrtlarstvom, uređivanjem i čišćenjem prostora, običnim kućnim poslovima kroz koje su djeca uvijek bavala inteligenciju i aktivnu logiku jer su sve izvodili na najracionalniji i najlogičniji način;
- ✚ uzajamnu pomoć - starije dijete pomagalo je mlađem što znači živjeti s drugima i za druge;
- ✚ jednostavan didaktički muzej koji sadržava zbirke sitnica, predmeta i različitih materijala za jednostavne i zabavne senzorne vježbe, za učenje o predmetima djelovanjem podržavajući koncepciju Vrtića djelovanja, a ne govorenja;

- ✚ korištenjem znakova za olakšavanje svakodnevnih radnji premještanja predmeta ili kretanja ljudi te stvaranje reda.

U ostvarivanju plana i programa jačali smo socio-emocionalne kompetencije, poticali usvajanje humanih vrijednosti, a posebnu pažnju usmjerili smo povratku prirodi oblikovanjem poticajnog vanjskog i unutarnjeg okruženja. Značaj dio odgojno-obrazovnog rada uključivao je rad na poticanju razvoja emocionalne inteligencije kao i rad na učenju, usvajanju i prenošenju vrijednosti.

Pregled odgojno-obrazovnog rada u odnosu na navedena područja dan je u nastavku teksta.

U SVIJETU OSJEĆAJA, JA SAM SEMAFOR

Dječje su emocije jednostavne, spontane, nestabilne, ali snažne. Uzimajući navedeno u obzir, ove pedagoške godine posebnu pažnju posvetili smo socio-emocionalnoj dobrobiti djece i zaposlenika. Kod djece smo poticali emocionalno izražavanje i razumijevanje, prepoznavanje i uživljavanje u emocije drugih, davali podršku socio-emocionalnoj dobrobiti i razvoju privrženosti tijekom prijelaza i prilagodbe u jaslicama i mješovitim vrtićkim skupinama. Podrška socio-emocionalnoj dobrobiti djece započela je dolaskom djeteta u vrtić i stvaranjem emocionalnih veza između odgojiteljica i djece. Kasnije se nastavila poticanjem i razvijanjem zajedničke igre, osamostaljivanjem i izražavanjem emocija riječima i izrazom lica, razumijevanjem pripadnosti obitelji i skupini, razvojem sigurnosti, samopouzdanja, osamostaljivanja.

Edukativne slikovnice, priče, pjesme, brojalice, igre, slušanje meditacija i dr. aktivnosti bile su odličan način putem kojih su djeca učila primijeniti vještine i znanja razumijevanja i upravljanja emocijama, osjetiti i pokazati suosjećanje za drugoga i drugačijega, uspostaviti i održati pozitivne odnose s drugima, smiriti se kada su uznemireni, odgovorno ponašati i reagirati u konfliktnim situacijama.

U pogledu jačanja socio-emocionalne dobrobiti, jaslička skupina provela je projekte „Moje emocije“, „Ljubav“, „Priateljstvo“ kojima je djeci približen svijet osjećaja. Oformljivanje atraktivnih kutića, uvođenje djeci privlačnih materijala te korištenje *Kocke ljubavi* uvelike je pomoglo u izgradnji prijateljskog ozračja. Naši najmanji

intenzivno su radili na podizanju tolerancije na frustracije kako bi dijete, pored fizičkog imuniteta, stjecalo i psihički (tzv. otpornost).

Potres je, uz pandemiju, kod djece i odraslih uzrokovao stresne poremećaje. U vrtićkim smo

skupinama prepoznali potreba intenzivnijeg rada na emocijama, ponajprije emocijama straha, ljutnje i frustracije. Veliku pozornost pridali smo stvaranju ozračja sigurnosti, prihvaćanja i zadovoljstva koristeći različita sredstva i područja izražavanja (likovno, glazbeno, scensko, literarno, sportsko i plesno). Razgovarali smo o osjećajima prilikom i nakon samog potresa kako bismo ih što kvalitetnije i proradili. Uz razne slikovnice, priručnike, igre upoznali smo se s emocijom straha te osvijestili važnost razgovora i povjeravanja odraslim

osobama. Svjesni kako djeca najbolje *opisuju* svoje osjećaje stvarajući, mnogo vremena posvetili smo likovno-kreativnom izražaju. Koristeći razne likovne tehnike, djeca su prikazala kako su se osjećala za vrijeme potresa te gdje su osjećala strah u tijelu (npr. bojanjem dijela tijela u kojem osjećaju strah). Nakon što su nacrtala svoj strah(ove), djeca su dobila priliku zatvoriti ih u „Staklenku straha“. Veliku radost pokazali su pri izradi drvenih lutkica od vune koje čuvaju djecu kada se boje te pobuđuju osjećaj sigurnosti. Na kraju, izradili smo knjižicu pod nazivom „Strah nije tako strašan“ te je svako dijete dobilo posebnu diplomu i medalju za hrabrost jer su uspješno pričali o svojim strahovima.

Češći potresi od nas su zahtijevali prilagođavanje i uvođenje novih pravila ponašanja u kriznim situacijama kako bi u potpunosti osigurali sigurnost boravka djece u vrtiću. Neka od djece još su dugo vremena pokazivala strah i nesigurnost prilikom bilo kakvih neuobičajenih zvukova, udaraca ili sl. Ovdje je do izražaja došlo da, unatoč strahu i panici koji nas obuzima u datom trenutku, pokažemo smirenost i staloženost u odnosu spram djece. Upravo pozitivne emocije pružaju djeci sigurnost i hrabrost za prevladavanje strahova.

Uz provedene aktivnosti, razgovor i vježbe evakuacije značajan poticaj za aktivnosti bile su modificirane igre poput „Ringe, ringe raja, potres!“ i „1,2,3 potres“- označavanje sigurnog mjesta. Kroz zajedničku igru „Ringe, ringe raja, potres!“ izabrali smo i jedan zvuk koji je bio *znak* za buduće ponašanje djece u slučaju evakuacije.

Kroz višetjedne aktivnosti na temu emocija, pridajući jednaku važnost i pažnju svakoj pojedinoj emociji, uz „Kocku mira“ izradili smo i koristili „Kocku emocija“, „Semafor ljutnje“, „Kutiju

strahova“, „Staklenku sreće“, dogovarali i pisali pravila lijepog ponašanja, izrađivali plakate kao podsjetnike na sve što smo uočili i naučili, čitali i radili na proradi slikovnica: „Knjiga o strahu“, „Ana i gospodin Strahojed“, „Kada se bojim“, „Kada se ljutim“, „Kada sam tužan“, „Lisica je naučila da sreća stanuje u srcima“. Na koncu, slušali smo instrumentalne skladbe i pjevali razne dječje pjesme: „Budi sretan svaki dan“, „I u mraku sve je isto“, „Kad se ljutiš“.

Dane straha, brige, ljutnje vrlo smo brzo otjerali i nastavljali slušati, razgovarati, pjevati i činiti LJUBAV! Zaključili smo da postoji više vrsta ljubavi: ljubav prema mami i tati, bratu ili sestri, djedu i baki ali i ljubav prema prijateljima. Aktivnosti koje smo provodili poticale su djecu na govorno izražavanje (*Što je ljubav? Što je Valentinovo? Što činimo za onoga koga volimo? Što volim kod svog prijatelja?*).

Za razvijanje i jačanje socio-emocionalnih kompetencija djece uvelike nam je pomogla *Kocka mira* koju smo svakodnevno prakticirali, a rečenica koja bi se okrenula bila bi nam poticaj da se trudimo razumjeti, prihvatiti i živjeti dobivenu poruku. Dostupnost *Kocke mira* u skupinama pomogla je starijoj djeci da prevladaju emociju ljutnje i usmjere emociju prema poželjnom ponašanju. Tijekom cijele pedagoške godine vrlo značajnu ulogu imali su prozorčići djece s njihovim fotografijama i znakići raspoloženja uz koje su onda djeca stavljala svoju fotografiju. Djeca su imala potrebu verbalno objašnjavati svoje emocije što je potaklo mlađu djecu na češće izražavanje. Pano *Dobra djela* također je bio poticaj i motivacija kod djece na koji način pozitivnim ponašanjem biti primjer i poticaj drugima. U interakciji s drugom djecom razvila su osjećaj pripadnosti skupini kao i prihvaćanje drugih i drugačijih.

MOJA KAP U MORU PRIRODE

Jedna od važnijih zadaća i misija našeg rada prethodnih, a posebice ove pedagoške godine bila je u poticanju djece na nesebična djela ljubavi prema prirodi. Aktivnosti smo usmjerili stjecanju spoznaja o prirodi i nastavku uređenja vanjskog ambijenta vrtića, povrtnjaka, cvjetnjaka, igrališta. U prostorima prirode rukovodili smo se geslom **vratiti prirodu i okoliš u dječje živote** s ciljem da u neposrednom doticaju s prirodom, njezinim objektima i fenomenima potičemo cjeloviti razvoj djeteta. U vrtiću kao poticaj cjelovitom razvoju djeteta koristimo didaktiziranu i pomalo tehniciziranu materijalnu sredinu koju stvaraju djeca i odrasli. U prirodi je dizajner takvog okruženja ona sama i mnogo je posve prirodnih elemenata koji nisu didaktički i tehnički oblikovani, a ipak su itekako dobro došlo didaktičko sredstvo za dječje aktivnosti, igre i učenje. Osigurali smo djeci stalno

dostupne materijale i alate te interakciju s različitim sadržajima: likovnim, glazbenim, jezičnim, matematičkim, prirodoslovnim i dr.

Svjesni kako je educiranje od najranije dobi o važnosti očuvanja okoliša imperativ odgoja, eko aktivnosti u jasličkoj činile su bitan element odgojno obrazovnog procesa. Odgojiteljice i djeca zajedno su sadili cvijeće i povrće, pazili da stvaraju što manje smeća i otpada (poticanje da ne trgaju igračke), te da ga pravilno razvrstavaju za recikliranje. U kupaonici su pak usavršili pravilno pranje ruku kao i važnost racionalnog korištenja vode, a sve pod geslom „Svaka kapljica je važna!“.

Na razini vrtića obilježili smo sve važnije eko datume: Svjetski dan šuma, Svjetski dan voda, Dan planeta Zemlje, ... Obilježavanje svakog značajnijeg eko dana proteklo je u ozračju likovnih, kreativnih, scenskih i dr. aktivnosti koje su za cilj imale poticanje interesa djece za znanost i istraživanje, spoznavanje uzročno-posljedične veze među stvarima i pojavama, poticanje radosnog raspoloženja te zadovoljstvo sudjelovanja. U skladu s interesom djece, radili smo višetjedne aktivnosti vezane za određene životinje – životinje na farmi, pčele, gusjenice i leptiri, pauci. Svaka tema je djecu poticala na likovni izričaj koji je bio omogućen različitim likovnim tehnikama te je kod djece poticala simboličku igru kojom se razvijala njihova maštovitost, suradnja i međusobno dogovaranje. Tjednim aktivnostima djeca su stjecala spoznaje o važnosti svakog živog bića u sustavu prirode te razvijala prirodoslovne kompetencije

Stjecanje spoznaja o biljnom i životinjskom svijetu

Tokom godine djeca su se nerijetko govorno izražavala na temu ekologije i očuvanja prirode, a posebno smo ponosni što su riječi i razgovore zamijenili djelima. I to ne bilo kakvim djelima, već **djelima ljubavi i poštovanja prema prirodi**; recikliranjem starog papira, prenamjenom čaša od jogurta u teglice, ukrašavanjem platnenih vrećica kojima će zamijeniti upotrebu plastičnih, nošenjem ostatka hrane na kompost... Osvijestili su važnost štednje vode (puštaj slabiji mlaz, ne toči punu čašu vode, viškom vode možeš zaliti cvijeće), energije (ugasi svjetlo kada ti nije potrebno), papira (crtaj s obje strane papira, ne bacaj nepotrebno papir), očuvanja zraka (više se kreći, potiči roditelje da više hodate nego da koriste auto), prirode (ne bacaj smeće, ne trgaj cvijeće).

Vanjski prostor vrtića također pruža neiscrpno bogatstvo za istraživanje, proučavanje, promatranje, zapažanje i otkrivanje svih onih malih bubica koje svakodnevno pronalazimo u travi, na drveću i svuda oko nas. Neposredan odlazak u dvorište vrtića ili obližnji park omogućio je djeci da govore, opisuju, objašnjavaju, prepričavaju svoj doživljaj vremena provedenog u prirodi, da istražuju, dodiruju, manipuliraju pronađenim materijalima.

Skupine su se međusobno dogovorile kako će uljepšati neposredni okoliš vrtića. Svi zajedno, veliki i mali, zasadili su cvjetnjak s hotelom za kukce, začinski vrt i sadnicu vrbe pored pješčanika da nas štiti u ljetnim vrućinama.

Hotel za kukce

Uredili su kućicu za istraživanje u prirodi kao i taktilnu stazu. Obojali su i postavili kućicu za ptice te napisali mnoštvo eko poruka koje su onda istaknuli po drveću u dvorištu vrtića s ciljem osvješćivanja važnosti sadnje za kvalitetniji okoliš. Na koncu, oslikali su platnene vrećice koje su nosili doma (obitelji) kako bi praksu korištenja jednokratnih plastičnih zamijenile s ekološki prihvatljivijom opcijom.

Izrada i postavljanje eko poruke u dvorištu

Vrtićke su skupine oformile zelene kutke u sobama dnevnog boravka gdje su onda djeca pratila rast biljka, zalijevala ih i brinula o njima. U kontaktu s prirodom, djeca su otkrivala čudo života,

sjemenku kao početak života svake biljke. Djeca su svojim sudjelovanjem u procesu sijanja sjemenki krastavaca, paprike, salate i rajčice u posude razvijala strpljivost, čuđenje, znatiželju, otkrivali i promatrali sjeme koje raste i mijenja se. S puno pažnje brinuli su da imaju dovoljno svjetlosti da bi ih u završnom dijelu tog procesa presadili u vrt, okopavali, čupali korov, zalijevali i u konačnici uživali u njenim plodovima. Uzgoj i briga o biljkama za djecu je jedno neprocjenjivo životno iskustvo kojim se neposredno razvija osjećaj poštovanja i zahvalnosti prema zemlji koja nam daje hranu.

Briga o biljkama

Poseban naglasak stavili smo na važnost recikliranja otpada te razvijanje svijesti da svaki otpad nije nužno otpad, već da se može iskoristiti za izradu drugih proizvoda.

Boravak na svježem zraku i igre na otvorenom pozitivno su utjecale na cjelokupan psihofizički

razvoj djece. Boravkom vani, djeca su zadovoljila potrebu za kretanjem, razvijala motoričke sposobnosti i vještine te stjecala iskustva različitih godišnjih doba. Rad u vanjskom prostoru, prirodi omogućio je djeci razvijanje vještina izražavanja (verbalnog, manipulativnog, grafičko-slikarskog), usvajanje topoloških koncepata (blizu-daleko, unutra-vani), usvajanje sposobnosti orijentacije u ambijentu koji ga

okružuje, sposobnost stabilizacije dobrog emotivnog odnosa s vanjskim svijetom, usvajanje osjećaja pripadnosti ambijentu.

Dvorište vrtića pružao je obilje poticaja za provođenja spontanosti; kamenčići su poslužili za izgradnju roštilja i roštiljanje, za razvijanje matematičkih kompetencija i kompetencija u

prirodoslovlju, slaganje u nizove prema obliku, boji. Razne trave, kore drveća i grančice poslužile su za razumijevanje prostornih odnosa (duže, kraće, šire, uže).

Naše jezero i njegov ambijent omogućio je djeci promatranje i uočavanje promjena u prirodi, flore i faune kroz sva godišnja doba te brigu oko hranjenje životinja (patke i ribica). Boravak djece u blizini jezera djelovalo je na djecu smirujuće i opuštajuće.

Mir s prirodom i u prirodi

POTICAJNO OKRUŽENJE KAO TREĆI ODGOJITELJ

Kako je ova pedagoška godina započela novim epidemiološkim preporukama HZJZ-a vezano uz epidemiju korona virusa, prostor u kojem borave djeca trebalo je prilagoditi datim preporukama. U sobama dnevnog boravka poštivali smo preporuke, naročito one vezane uz smanjivanje količine i vrsta igračaka i materijala u centrima aktivnosti kako bi se iste mogle redovito dezinficirati. U formiranju centara uvažili smo pedagoške i epidemiološke kriterije kao i potrebe i interese djece.

Položaj centara i namještaj tijekom godine mijenjali u prostoru prema potrebama i interesima skupine. Nastojali smo osigurati da položaj centara u prostoru bude u funkciji slobode kretanja, održavanja socijalne distance, kao i korištenja prostora za popodnevni odmor djece. U organizaciju prostora bila su uključena djeca što je doprinijelo osnaživanju njihovog samopouzdanja i osjećaja kompetentnosti.

Ulaz u skupinu premjestili smo s vanjske strane skupine te je postavljeno zvono kako bi odgojiteljica mogla preuzeti/predati dijete bez da roditelj ulazi u prostor vrtića. Stolove u skupini smo razmaknuli i povećali dio u kojem borave djeca i gdje se provode planirane i spontane aktivnosti te konzumacija obroka. Dio sobe koji koristimo za popodnevni odmor prenamijenjen je za odlaganje obuće. Hodnike ispred soba dnevnog boravka prilagodili smo potrebama djece u dobi od 6 g. koji su u

popodnevnim satima tamo provodili vrijeme u predškoli (igre sa slovima i brojevima, računalo, materijali za razvoj grafomotoričkih vježbi, magnetna ploča i ploča za pisanje s kredom, slikovnice, slovarice ...).

Prema koncepciji sestara Agazzi, materijalni uvjeti pomno su osmišljeni odgojni element koji treba biti u funkciji razvijanja i poticanja interesa djece za različite aktivnosti, aktiviranja osjetila, stjecanja spoznaja i sposobnosti za istraživanje.

U skladu s načelima Agazzi metode koja kroz pedagogiju uređivačicu važnost pridaje estetskom uređenju vrtića, red i sklad smo postizali:

- ✚ **upotrebom znakova** koji u garderobama djeci služe kako bi lakše odložili i pronašli osobne stvari ili pak pronašli svoje mjesto za stolom. Na početku pedagoške godine djeca samostalno odabiru jedan od ponuđenih znakova. Znak koji dijete odabere ima višestruku funkciju: znak se povezuje s djetetom, razlikuje privatno vlasništvo djeteta, koristi se za jezične vježbe, služi za uvođenje reda u sobi i garderobi, ...
- ✚ **upotrebom medaljica** koje određuju broj djece za pojedini centar te se tako razvija red u igri, a nakon završene igre centar se posprema. Na taj način, upotreba medaljica omogućuje djeci da sama određuju gdje će se igrati, ovisno o slobodnim medaljicama.
- ✚ **oznakama stopala na podu** pomoći djeci pri formiranju kolone za npr. pranje ruku; odlazak u dvorište.

Pravilno strukturiranim prostorom, rasporedom centara aktivnosti djeci smo omogućili različite socijalne interakcije u manjim i većim grupama, a istovremeno i mogućnost osame. Trudili smo se da prostor nudi djeci obilje strukturiranih i neoblikovanih materijala koji će ih pozivati na učenje čineći i sudjelujući u raznim aktivnostima s drugom djecom te koristeći materijale kao izvore iskustva i spoznaja.

Djeca su imala mogućnost samostalnog odabira aktivnosti i materijala, partnera u igri, vrijeme trajanja kao i mogućnost izbora medalja za kutić, ovisno o slobodnim mjestima. Centre smo tijekom godine nadopunjavali i mijenjali prema interesu djece.

Oblikovanjem poticajnog prostorno-materijalnog okruženja unaprijedili smo kvalitetu odgojno obrazovnog procesa uvažavajući dječje potrebe, interese i mogućnosti. Promjene koje su u skupini provedene kod djece su izazvale oduševljenje te su doprinijele boljoj atmosferi u skupini, većoj koncentraciji i komunikaciji djece u vođenim i slobodnim aktivnostima.

USVAJANJE I NJEGOVANJE VRIJEDNOSTI

U skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj u odgojno-obrazovnom procesu promičemo planiranje, provođenje i vrednovanje odgojno-obrazovnog procesa temeljenog na vrijednostima koje proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjelovit razvoj djeteta, za čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske, za europski suživot te za stvaranje društva znanja i vrijednosti koje će omogućiti napredak i održivi razvoj. Vođeni vrijednostima znanja, identiteta, humanizma i tolerancije, odgovornosti, autonomije i kreativnosti, aktivnosti smo nastojali osmisliti na način da potiču intelektualni, društveni, moralni, duhovni i motorički razvoj djece.

Poučavanje vrijednostima primarna je odgovornost obitelji koju podupire odgojno-obrazovna ustanova. Djeca počinju učiti vrijednosti vrlo rano; ona već s dvije godine imaju osjećaj što je dobro, a što loše. Taj moralni osjećaj povezan je s emocionalnim i socijalnim razvojem koji se događa unutar socijalnog okruženja, njegove obitelji. Vrtić se nadovezuje poticanju razvoja vrijednosti započetih u obitelji, uz pretpostavku da njeguju iste vrijednosti.

Odgajajući djecu za vrijednosti, poticali smo njihov kreativni i stvaralački duh. Aktivnim sudjelovanjem poticali smo njihov prosocijalni razvoj i međuvršnjačku solidarnost te opće ljudske vrijednosti. Kroz svakodnevne aktivnosti razvijali smo senzibilitet djece za poštivanje različitosti te jačali potencijal svakog djeteta.

Razvijali smo humane vrijednosti, prvenstveno odgoj za poteškoće u odnosu s drugima kroz stvarne situacije unutar skupine (životne vrijednosti), pozitivna emocionalna stanja: osjećaj pripadnosti, sigurnosti, privrženosti, povjerenja i ljubavi. Sve to poticali smo u opuštenom i ugodnom ozračju, potičući suradničke odnose među djecom u radu i igri.

Na humane vrijednosti djelovali smo, među ostalom, poticanjem svakodnevnog kontakta djece s prirodom čime se neposredno poticala zahvalnost i ljubav prema prirodi. Priče su činile vrijedan poticaj njegovanja humanih vrijednosti tolerancije, suosjećanja, prijateljstva i zajedništva te bogat izvor doživljavanja, učenja iskustvom, osjetilima i osjećajima. Ostvarujući zadaće postavljene planom i programom, najprikladnije su bile istraživačke metode, zatim metode igre, učenja putem rješavanja problema, metoda demonstracije, praktičnih radova, crtanja, razgovora i usmenog izlaganja (pripovijedanje, opisivanje).

Ove pedagoške godine najviše smo pažnje posvetili vrijednostima prijateljstva, ljubavi i strpljivosti. Strpljivost treba biti obostrana. U skupinama smo provodili aktivnosti za poticanje strpljivosti na način da smo djecu poticali na čekanje u redu i izražavanje emocija kada čekaju, izradom didaktičkih igara te provođenjem raznih igara. Pitali smo se *uče li današnja djeca o strpljivosti?* Ispunjavanje svake želje i prohtjeva daje lošu poruku. Strpljivost treba implicirati da je vrijedno

truda čekati i da je moguće čekati. Podrazumijeva znati se na miran način nositi s poteškoćama koje se stalno javljaju. To je posebno došlo do izražaja u vrijeme Adventa kada smo naglasak stavili na strpljivost prema sebi i drugima. Cilj nam je bio osvijestiti drugu stranu adventskog razdoblja; za čovjeka mnogo vrjedniju - duhovnu.

Najvažnije mjesto među vrijednostima dobile su **ljubav** i **prijateljstvo**. Prihvatanje i praćenje jedan drugoga temelji su *odgoja za poteškoće*, ključne točke Pedagogije zajedništva. Napor koji moraju uložiti i dijete i odgojitelj traži obostranu odgovornost. To smo ostvarili kroz sustav „tutor-učenik” karakterističan za metodu Agazzi (svako dijete od 5-6 godina (tutor) izabralo je jedno dijete od 3-4 godine (učenik) o kojem je brinulo tijekom godine). Starija djeca pomažu mlađoj u situacijama uzimanja hrane, oblačenja i obuvanja, odlaska na wc, pranja ruku i sl.

Briga i pomoć (mlađem) prijatelju

U razvijanju prijateljstva pomoglo nam je bacanje *kocke ljubavi*, čitanje priča, pjesma „Prijateljstvo”, likovne aktivnosti, metoda razgovora i opisivanja uz poticajna pitanja: *Tko je moj najbolji prijatelj? Kako se ponašaju pravi prijatelji?*

Uvođenjem biranja osobe tjedna kod djece smo razvijali vrijednosti pravde, poštenja, brige za sebe i druge, razvoj samodiscipline, empatije, odgovornosti kao i osjećaj pripadnosti skupini. Djeca su se iz tjedna u tjedan trudila biti što bolja kako bi bila izabrana od strane druge djece. Izabrana djeca tada su imala pozitivniju sliku o sebi i još više su se trudila opravdati svoju ulogu za koju su izabrani. Uvažavajući potrebu djece za stvaralaštvom, ove godine nastavili smo njegovati, poticati i razvijati vrijednost **kreativnosti**. Različitim izražajnim formama i korištenjem raznovrsnih izražajnih medija veliku važnost pridali smo samom stvaralačkom procesu i originalnosti. Djeca su uvijek rado koristila priliku stvaralački izražavati vlastite ideje, iskustva i doživljaje. Dječje stvaralaštvo izlagali smo na unutarnjim i vanjskim panoima.

BEZBROJ JE NAČINA DARIVANJA...OSMIJEHA, OHRABRENJA, PODRŠKE.

Kriza uzrokovana pandemijom više nego ikad prije motivirala nas je za djela suosjećanja, solidarnosti i humanosti. Naše tradicionalne aktivnosti koje provodimo svake godine u okviru međunarodnog projekta "Living peace" kao što su *Darujmo osmjech gradu*, *Međugeneracijsko druženje* i *Bezbroj načina darivanja* prilagodili smo novonastaloj situaciji i epidemiološkim mjerama.

Provedeni projekti i aktivnosti:

- ✚ sakupljanje poklona za djecu u potrebi čime se potiče kulturu davanja; naglasak se stavlja na odricanje od vlastitog na dobrobit drugog. U akciju su bila uključena djeca, roditelji i radnici vrtića.
- ✚ projekt „Darujmo osmjech gradu“ prilagodili smo epidemiološkim mjerama. Djeca su izradila simbolične poklone i poruke, a Grad je osigurao punkt na kojem su sugrađani mogli uzeti poruke i poklone. U projekt su bile uključene sve odgojne skupine.
- ✚ izrada darova za djecu odgojne skupine u Dječjem vrtiću u Petrinji. Svaka odgojna skupina pripremila je i izradila simboličan dar.
- ✚ akcija „Bezbroj načina darivanja“ kojim se prikupilo oko 80 poklon paketa za djecu i obitelji pogođene potresom. U akciju su bile uključene sve skupine.

- ✚ „Marijini obroci“ koja ima za cilj osigurati obroke za djecu u školama u najsiromašnijim zemljama svijeta. U vrtiću je akcija potaknuta prikupljanjem plastičnih boca čijom su prodajom prikupljena novčana sredstva uplaćena na račun međunarodne humanitarne organizacije „Marijini obroci“. Akciju su organizirala i provela djeca i odgojiteljice Zelene skupine.
- ✚ aktivnosti u sklopu kampanje #DARETOCARE koja ima za cilj promicanje angažmana, aktivnog sudjelovanja i uvažavanja najugroženijih. Tri su koraka kampanje: **uči** (humanističke vrijednosti kao buduće građansko djelovanje), **djeluj** (uključivanje svih uz identificiranje potreba i predlaganje inicijativa) i **dijeli** (podijelimo ono što radimo na društvenim mrežama). Akciju su organizirala i provela djeca i odgojiteljice Crvene skupine.
- ✚ aktivnost *Pismo zahvalnosti i ohrabrenja* za Dom za starije i nemoćne u Zagrebu te #paintwithme bojanjem mandala za korisnike Doma za starije i djecu u jednoj područnoj školi s ciljem povećanja empatije i otkrivanja potreba za najranjiviji, ali dragocjen dio društva. Akciju su organizirala i provela djeca i odgojiteljice Crvene skupine.
- ✚ kratki igrokaz po uzoru na strip autora Waltera Kostnera o dva klauna koji promiču humanističke vrijednosti. Stručne suradnice dosjetile su se (epidemiološki) najprihvatljivijeg rješenja pa su tako na tjedan dana postale glumice. Nastojale su na djeci razumljiv i prihvatljiv način približiti značenje prijateljstva, suosjećanja, sreće, ljubavi, te osvijestiti važnost dijeljenja i međusobnog pomaganja.

Svaka odgojna skupina oformila je pano „Dobra djela“ kojim se kod djece nastoje osvijestiti vrijednosti kojima svaki čovjek treba biti protkan, a to su pomaganje, dijeljenje, strpljivost, suosjećajnost... Uz pomoć raznih inspirativnih priča, pjesmica, igara s pjevanjem poticali smo djecu na prosocijalno ponašanje, važnost pomaganja, suosjećanja, osjećaja pripadnosti i prihvaćanja. Izradili smo i plakat s **djelima ljubavi** (lijepa riječ, znanje, osmijeh, vrijeme) koje možemo svakodnevno činiti, u vrtiću, ali i kod kuće.

Projekti (nematerijalnog) darivanja plod su življenja Pedagogije zajedništva u našem Vrtiću. Djeca njime razvijaju:

- ✚ **odgoj za građanstvo**, suživot koji se ostvaruje konkretnim iskustvom te brigom za sebe, druge i zajednicu u kojoj živimo;
- ✚ **prosocijalnost** - načelo uzajamnosti koje nas upućuje na važnost povezanosti s drugima, prihvaćanje drugoga, različitoga od sebe;
- ✚ **kulturu davanja** – prepoznavanje ljubavi i radosti u daru koji primaš i daješ, pomaganje bližnjima.

Za kraj, važno je istaknuti kako svakodnevno svjedočimo humanističke i općeljudske vrijednosti. Svjedočanstvo nije samo osobno, već i kolektivno te se očituje kroz rad u skupini, u interakciji s kolegama unutar vrtića i roditeljima. Komunikacijskim procesima i cjelokupnim kontekstom vrtića u kojem vlada etičko ozračje ispunjeno pravednošću i međusobnim poštovanjem s puno primjera ispravnog ponašanja u konkretnim situacijama, djeca uče i usmjeravaju svoja buduća ponašanja.

JEDAN TJEDAN, ZDRAVLJA VRIJEDAN

Kako bismo osvijestili važnost usvajanja navika zdravog načina života, višetjedne aktivnosti posvetili smo zdravlju i tome da jedemo zdravo, pijemo vodu, vježbamo i odmaramo. Sudjelovali smo u *Tjednu zdravlja u vrtiću* u organizaciji HZJZ-a i partnera kako bi kod djece osvijestili važnost brige o zdravlju te usvajanja zdravih navika i tjelesne aktivnosti (vježbanje, vožnja biciklom, igre na otvorenom) i dr. Aktivnosti u odgojnim skupinama bile su usmjerene edukaciji djece o važnosti pravilne i uravnotežene prehrane, dovoljne količine sna i odmora, ...

Svakodnevnom jutarnjom tjelovježbom i igrama s pokretom djecu se potiče na tjelesno kretanje čime razvijaju motoričke vještine. U sklopu ovih aktivnosti obilježili smo i Međunarodni dan sporta. Kroz igre (*Širi, širi, Pod je lava, stolni tenis...*) djecu smo poučavali poštivanju pravila, međusobnoj suradnji, strpljivosti i dr.

Aktivnosti u sklopu Tjedna zdravlja

ČITANJEM UPOZNAJEM SVIJET OKO SEBE

Zdrav razvoj i funkcioniranje djeteta te njegov kasniji uspjeh u ponašanju, percepciji i učenju ovisi o stimulaciji i dolazi iz dobro organiziranog i bogatog okruženja. Proteklih godina uočili smo znatno povećanje broja djece s govorno-jezičnim teškoćama. U cilju poticanja navedenih vještina te razvijanja kulture čitanja, odgojiteljice i djeca u prostorima soba formirali su centre knjižnice u kojima su provedene brojne aktivnosti čitanja i pripovijedanja. Čitateljski vlakić Crvene skupine jedan je od načina poticanja čitanja djece. Vlakić prevozi vagone koji prikazuje broj pročitanih knjiga i slikovnica te motiviraju djecu na daljnje čitanje.

Čitateljski vlakić

Ostvarena je uspješna suradnja s obitelji djece koji su donirali slikovnice, dječje časopise i enciklopedije. Također, u pogledu poticanja čitanja od najranije dobi, i ove smo godine ostvarili uspješnu suradnju s Gradskom knjižnicom Franjo Marković. Vrtić je postao jedno od stajališta Bibliobusa gradske knjižnice u kojem su djeca dvaput mjesečno imala priliku posuditi slikovnicu po izboru. Ovom praksom kod djece razvijamo ljubav prema i za knjigu te ih neposredno učimo važnosti brige o slikovnicama te općenito tuđim stvarima.

Posudba slikovnica i aktivnosti u oformljenim kutićima

5.2. Projekti u odgojnim skupinama

TO SAM JA, RAZLIČIT, A TAKO POSEBAN ČLAN ZAJEDNICE (Ljubičasta skupina)

Slikovnica Elmer bila nam je motivacija za aktivnosti na temu različitosti. Osim slikovnice, pjevali smo pjesmice za djecu poput *Glava, ramena, koljena* uz pokazivanje, *Daj pokaži Marice*, *Imali smo slona*. Osim pjevanja, često smo razgovarali o tome po/u čemu se djeca razlikuju, a što im je zajedničko (slično).

Likovno-kreativno stvaralaštvo na temu slikovnice *Elmer*

Promatrali smo jedni druge i sebe u ogledalu. Zaključili smo da su nam zajednički dijelovi tijela (imenovali smo ih, pokazivali pjevajući pritom pjesmice), a razlikujemo se po boji kose, očiju, visini, dužini stopala i sl. Razlikujemo se i po tome što volimo raditi (gledati slikovnice, crtati, bojati, modelirati, vježbati), pjevati, čega se volimo igrati. Netko se više voli igrati sam, netko maziti, netko je često nasmijan, dok je drugi plačljiviji... ali ipak svi se prihvaćamo i trudimo razumjeti i uvažiti emocije prijatelja.

Iako su djeca jasličke skupine mala za „velike razgovore“ o ljubavi, ona vrlo dobro prepoznaju emocije pa izražavanje ljubavi doživljavaju kao nešto lijepo i poželjno. Odgojiteljica koja ima majčinski pristup prema djeci (prema metodi Agazzi) model je osobe po kojoj djeca uče pokazivati ljubav, nježnost, poštovanje i uvažavanje druge osobe. Takav pristup odgojiteljice iznimno je važan jer djetetova rana iskustva određuju koliko će dijete biti sposobno davati i primati ljubav kada odraste te kako će doživljavati sebe i svijet oko sebe.

Isto tako trebamo voljeti i sebe, truditi se da budemo samostalni i „veliki“ – da se sami obuvamo, jedemo, da se lijepo ponašamo u igri (da pitamo prijatelja da nam da igračku, a da pritom ne vičemo i ne plačemo). I pokazalo se da kada pitaju, druga djeca zaista daju igračku i surađuju.

Poticali smo djecu na mala djela ljubavi kao što su utješiti tužnog prijatelja, zagrliti ga, podragati, igrati se s njime, plesati, dijeliti igračke te pomoći u obuvanju i pospremanju igračkaka. Zaključili smo da smo unatoč svim razlikama veliki prijatelji i jako nam nedostaje kada nekoga nema u jaslicama. Jer svatko je na svoj način poseban i baš zato ga volimo.

Lijep primjer bio je kada je dječak L. samoinicijativno donio dudicu novoj djevojčici koja je plakala. Maleni F. šalje puse i draga po kosi drugu djecu.

„*To su moje curke, ja ih volim.*“ – rekao je dječak kada su djevojčice odlazile kući.

„*Ti si mi lijepa.*“

Svakodnevnim aktivnostima koje provodimo kod djece jačamo osjećaj pripadnosti skupini tj. osjećaj da su voljeni, dobrodošli i važni u našoj maloj zajednici. Privrženost odgojiteljicama (kao produžetku primarne obitelji) važan je čimbenik razvoja djetetove osobnosti.

Provedene aktivnosti:

- ✚ pjesme o ljubavi (Priateljstvo, Slatka pitanja, Nek' svud ljubav sja) - pokušali smo djeci dočarati ljepotu ljubavi;
- ✚ slikovnica *Zašto te volim: Kornjača i zec* (naklada Lusio) - pripovijedanje po slikama te dramatizacija uz lutkice;
- ✚ bojanje temperama;
- ✚ oblikovanje domaćeg plastelina crvene boje;
- ✚ simbolička igra: kuhanje za druge.

ŽIVIMO INKLUZIJU (Crvena skupina)

Od samog početka djelovanja, vrtić je usmjeren na praksu inkluzije, odnosno da djeca s teškoćama i njihove obitelji budu punopravni članovi zajednice te imaju više mogućnosti za učenje, razvoj i stvaranje pozitivnih odnosa. Svih ovih godina trudili smo se prihvatiti djecu s teškoćama različitog spektra, odgajati ostalu djecu da ih prihvate kako bi se osjećala punopravnim članovima skupine.

Osnovna vrijednost i temelj odgoja jest ljubav. U odgojni proces uključene su sve osobe u vrtiću. Zajedno nastojimo graditi ozračje koje će biti odgojno za dijete te u tom duhu zajedništva oplemeniti i usmjeriti naše pedagoško djelovanje. Djeca iz skupine senzibilizirana su za poštivanje različitosti, razumijevanje i prihvaćanje teškoća, empatiju. Istovremeno razvijaju samopoštovanje, osjećaj ponosa i osobne odgovornosti zbog međusobnog pomaganja i suradnje.

Prisustvo djeteta s teškoćama u razvoju također obogaćuje iskustvo i kreativnost odgajatelja u pronalaženju novih strategija, pristupa i metoda koje vode prema kvalitetnim i učinkovitim rješenjima, što pak od odgajatelja zahtijeva stalno stručno usavršavanje i intenziviranje suradnje s ostalim stručnjacima. Našem inkluzivnom djelovanju htjeli smo dati novu kvalitetu, konkretizaciju u svakodnevnom životu. U nizu aktivnosti koje provodimo došlo je do ideje za inicijativu izgradnje zajedničkog – **inkluzivnog igrališta**. Djeca i odgojiteljice Crvene skupine su svoje crteže i pismeni prijedlog predali predstavnicima grada Križevaca, a oni su prepoznali vrijednost ove inicijative.

Izrađen crtež – prijedlog inicijative

Inkluzivno igralište kao mjesto koje uklanja fizičke i društvene prepreke i isključenosti, otvoreno je u ožujku ove godine, u nazočnosti predstavnika Grada Križevaca, djece iz Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju i njihovih roditelja te Udruge Maslačak, za djecu s intelektualnim teškoćama i njihove obitelji. Predložili smo prostor gdje je pristup djeci sa smanjenom pokretljivošću najlakši i gdje postoji dovoljno prostora da se postave ove sprave. Ovo je prvi puta da su ovakve sprave postavljene na javnom dječjem igralištu. Otvorenje je bila prilika za upoznavanje, druženje i zajedničku igru s djecom s teškoćama, što nam je i bio cilj – živjeti inkluziju. Kao što su djeca rekla: „*Inkluzija je kad se svi igraju zajedno i idu u vrtić i u školu*“. Inkluzija nam je važna jer promiče kulturu jednakih mogućnosti i visokog postignuća za svu djecu te radosno uživanje u zajedničkoj igri.

Otvorenje inkluzivnog igrališta

Inkluzivno igralište smo zamislili kao sigurno mjesto na kojem se djeca svih sposobnosti mogu igrati zajedno. Razvojno je primjereno za djecu s invaliditetom, a njime se mogu koristiti i djeca bez invaliditeta. Drugim riječima, inkluzivna igra čini ove mogućnosti dostupnima djeci bez obzira

na sposobnost i podrijetlo. Inkluzivna igra ne znači da je svaki element igre dostupan svima, nego znači da je doživljaj igranja jednako dobar za svako dijete.

Socijalizacija je jedna od najvažnijih prednosti inkluzivnog igrališta. Zahvaljujući njemu, djeca s poteškoćama ili različitostima mogu komunicirati s vršnjacima i osjećati se bolje, istovremeno razvijajući motoričke vještine i sposobnosti. Stječu samopouzdanje i povećavaju samopoštovanje kada ovladaju nekom aktivnošću koja im je prethodno bila izazovna.

Sve aktivnosti koje provodimo rezultiraju ostvarivanjem pozitivne socijalne klime koja gradu osigurava socijalni kapital, djeca usvajaju i razvijaju vrijednosti poput prosocijalnosti, altruizma, kulture davanja i uvode ih u obitelji, škole, udruženja u koja se kasnije uključuju. Ovakvom praksom iz vrtića izlaze brojne generacije koje pozitivno utječu na lokalnu zajednicu, dajući vlastiti doprinos udrugama i ustanovama. Tako ostvarujemo mali cjeloviti odgojno-obrazovni sustav - **zajednicu koja odgaja i uključuje.**

STRPLJIVOST JE VRLINA OKO KOJE SAM SE (NAM)UČIO (Plava skupina)

Ove pedagoške godine najviše smo pažnje posvetili vrijednostima prijateljstva, ljubavi i strpljivosti. Za njegovanje navedenih vrijednosti koristili smo se metodama razgovora, usmenog izlaganja (kod djece u 5. i 6. godini) te metodom praktičnih radova putem likovnog izražaja.

Vrijednost strpljivosti došla je do izražaja u planiranim aktivnostima provodeći natjecateljsku igru „Preuzmi zastavu”. Sva djeca strpljivo su čekala u redu kako bi izvršili zadatak. Nakon završene igre vrednovali su svoju strpljivost naljepnicom srca na panou strpljivosti, koji smo koristili tokom godine. Pano „Vježbamo strpljivost” motivirajuće je djelovao na djecu i to osobito na onu djecu koja su imala primjetnih poteškoća sa strpljivošću.

U razvijanju prijateljstva pomogle su nam svakodnevne aktivnosti brige starijeg djeteta za mlađe, bacanje *kocke ljubavi*, čitanje priča, pjesma „Prijateljstvo”, likovne aktivnosti, metoda razgovora i opisivanja *Tko je moj najbolji prijatelj? Kako se ponašaju pravi prijatelji?*

Uvođenjem biranja osobe tjedna kod djece smo razvijali vrijednosti kao što su pravda, poštenje, briga za sebe i druge, razvoj samodiscipline, empatije, odgovornosti, osjećaj pripadnosti skupini.

Djeca su se iz tjedna u tjedan trudila biti što bolja kako bi bila izabrana od strane druge djece. Izabrana djeca tada su imala pozitivniju sliku o sebi i još više su se trudila opravdati i pokazati primjerom zašto su baš oni izabrani.

LIJEPOM RIJEČJU OTVARAM VRATA SVIJETA (Zelena i Žuta skupina)

Početkom godine zajednički smo izradili pano „Dobra djela“ na kojem je svako dijete imalo priliku vrednovati dobra djela koje čini u skupini. Kroz priče, pjesme i igre osvještavali smo vrijednosti strpljivosti, dijeljenja, marljivosti i pomaganja. Naglašavali smo kako s drugima možemo dijeliti i nematerijalne stvari, poput lijepe riječi, znanja, osmijeha, vremena... Ove aktivnosti uvelike su djeci pomogle da osvijeste važnost davanja podrške, prijateljstva, dobrih djela.

Djeca Zelene skupine su izjavila:

L.K. – „*Biti strpljiv znači kada čitamo.*“

T.D. – „*Ja sam svojoj seki posudila tajice.*“

U.B. – „*Pomogla sam s M.S. pospremiti kutić kuhinje.*“

A.J. – „*T.Š. zna lijepo pomesti sobu.*“

V.V. – „*N.S. je dobra prijateljica.*“

S obzirom da se tijekom godine u odgojnu skupinu upisalo šestoro nove djece, u Plavoj se skupini

javila potreba za ponovnim postavljanjem panoa „Stariji pomažu mlađima“ kojim svako starije dijete dobije mlađe dijete kojem pomaže u različitim prilikama. Čitanjem slikovnica „Drvo ima srce“, „Zašto te volim?“, „Sreća malog rakuna“ i gledanjem animiranog filma „Oboji svoj svijet dobrotom“ kod djece se nastojala osvijestiti važnost nematerijalnih činova ljubavi. U provedenim aktivnostima naglasak je bio na jačanju empatijskih i altruističnih dispozicija djece. U skupini je vidljiv napredak za prosocijalne radnje te općenito veća osjetljivost djeca oko dogovaranja, razumijevanja i poštovanja osjećaja

drugih.

5.3. Realizacija programa odgojno-obrazovnog rada po dobnim skupinama

Na razini vrtića cijelu ped. godinu držali smo visok standard u poštivanju epidemioloških mjera, niti jedna skupina nije išla u samizolaciju. Radi ograničenog i smanjenog kontakta među skupinama, naš prepoznatljiv odgojno-obrazovni rad po dobnim skupinama održao se u nešto izmijenjenim uvjetima. Prema dogovoru, rad po dobnim skupinama organizirala je svaka skupina zasebno, uz međusobni dogovor i razmjenu ideja i materijala između odgojiteljica.

Poštujući epidemiološke mjere, odgojno-obrazovni rad planiran po dobnim skupinama ostvaren je kroz tjedne ili višetjedne planirane aktivnosti kao rad u mješovitim skupinama.

- **MOJE TIJELO** (program planiran za djecu u 3. godini)

Aktivnosti vezane za cjelinu „Moje tijelo“ bile su integrirane u sklopu ostalih cjelina. Tako, obrađujući područje emocija djeca su osvještavala dijelove tijela prikazujući gdje osjećaju određenu emociju (sreća, strah, ljutnja i tuga) putem plakata i crteža. U sklopu aktivnosti spoznajnog razvoja i pojma o sebi, čitali smo slikovnice „Elmer“ i „Ogledalce“, „Brinem se za svoje tijelo“, pjesmicu : „Glava, ramena, koljena i stopala“, likovne aktivnosti: crtanje dijelova lica, raznovrsne igre poput Pokaži određeni dio tijela, memory igru s fotografijama različitih dijelova tijela. Održana su antropometrijska mjerenja te su djeca crtala na temu „To sam ja!“. Tjelovježbom i usvajanjem zdravih navika djeca su stjecala spoznaje o zdravlju i zdravom načinu života. Obradujući osjetila, djeca su istodobno povezivala dijelove vlastitog tijela s osjetilima vida, okusa, sluha, dodira i mirisa.

Aktivnostima su osvještavala vlastiti identitet, stjecala povjerenje u vlastite sposobnosti, sigurnost te razvijala pozitivnu sliku o sebi.

S obzirom da djeca u toj dobi imaju veliku potrebu za kretanjem i istraživanjem svojeg ali i tuđeg tijela, aktivnosti smo bazirali na raznovrsnim igrama s pokretima, pjevanjem, plesom i koordinaciji. Veliki interes pokazali su za manipulativne i likovne aktivnosti. Kroz likovne aktivnosti djeca su razvijala kreativnost, inovativnost, samostalnost u korištenju novih tehnika izražavanja. Također smo intenzivno radili na poticanju zajedništva, prijateljstva i suradničkih odnosa.

Provedenim aktivnostima razvili smo kod djece u razvojnom području „Tijelo i pokret“ sposobnost prepoznavanja dijelova tijela, izvršavanja pokreta fine motorike (koordinacije očiju i ruku), oponašanja položaja i kretnji, izvršavanja postavljenih zadataka, skladnog djelovanja psihe i motorike pri prevladavanju strahova, nervoze, govornih teškoća, poremećaja u ponašanju.

- **EMOCIJE** (program planiran za djecu u 4. godini)

Aktivnostima jačanja socio-emocionalnih kompetencija djeca su stekla sposobnost prepoznavanja, izražavanja i uvažavanja vlastitih tuđih emocija, uspostavila kvalitetniju međusobnu komunikaciju te ojačala međusobne odnose temeljene na toleranciji i empatiji.

Kroz različite slikovnice na temu emocija (*Kada sam sretan, Kada sam tužan, Kada sam ljut*), kod djece smo razvijali komunikaciju gradeći odnose temeljene na toleranciji i empatiji. Naglašavali smo važnost pozitivnih emocija s ciljem prevladavanja onih negativnih kao što su strah, bijes, tuga. Napravili smo *staklenku sreće* i *staklenku strahova* u koje smo onda stavili svoje crteže.

Uočili smo kako je **hrabrost** za djece bila jedna nova emocija koja im se odmah svidjela i pozitivno utjecala na neke buduće situacije. Djeca nailaze na poteškoće kod samoregulacije emocije ljutnje, no sva djeca prepoznaju osnovne emocije te ih izražavaju putem ekspresije lica te govorno. Nakon provedenih aktivnosti primjećujemo da djeca sve više napreduju u regulaciji emocija i rješavanju konfliktnih situacija na prihvatljiv način. U tome nam je osobito pomogla metoda razgovora i svakodnevno poticanje djece na pokazivanje vlastitih emocija kao i prepoznavanje i uvažavanje tuđih.

- **OSJETILA** (program planiran za djecu u 5. godini)

Brojnim istraživačkim aktivnostima djeca su imala priliku razvijati osjetila te uočiti ulogu organa za funkcioniranje.

Djeca su u datom i poticajnom okruženju razvijala opažanja svim svojim osjetilima pomoću kojih su gradili potpuniju sliku svijeta koji ih okružuje. Krenuli smo sa osjetilom dodira kroz igru „Tajanstvena kutija“ u kojoj su bili smješteni različiti predmeti napravljeni od različitih materijala, a oni su po dodiru trebali otkriti o kojem predmetu se radi, a potom ga opisati. Osjetilo vida razvijali su promatranjem kroz povećalo koje su izradili i opisivanjem svega što se oko njih nalazi, a istovremeno to zabilježiti crtežom na papiru. Osjetilo mirisa razvijali su kroz različite mirisne trave, ali i tri vrste čaja koje su trebali spojiti sa odgovarajućom biljkom i slikom. Osjetilo okusa razvijali smo kroz igru kušanja namirnica i otkrivanja četiri vrste okusa: slatko, slano, kiselo i gorko zavezanih očiju. Istraživali smo organ koji nam služi za otkrivanje okusa i gdje se pojedini osjet nalazi na njemu. Osjetilo sluha razvijali smo kroz slušanje glazbe, *Vivaldi: Četiri godišnja doba* zatvorenih očiju i nakon odslušanog dijela doživljaj su trebali izraziti na papiru (crtama, krugovima, linijama...) ovisno kako su ih doživjeli. Svako dijete izradilo je svoju zvečku koja je bila dobar poticaj za zajedničko stvaranje glazbe i pokreta. Sve provjere objedinili smo u osobnu knjigu svakog djeteta.

Istraživanje putem osjetila obrađivali smo kroz likovne aktivnosti – bojim svoje oči, crtam što sve mogu vidjeti očima; glazbene aktivnosti – slušanje instrumentalne glazbe, muziciranje na glazbenim improviziranim glazbalima; istraživačke aktivnosti – razvoj percepcije mirisa – razlikovanje ugodnih i neugodnih mirisa. Promatrajući vizualno bogate fotografije, slušajući razne zvukove i glazbu, kušajući raznolika jela, istražujući razne površine i mirise, djeca su stjecala iskustvo o svijetu oko sebe.

5.4. Realizacija programa predškole

U skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u radu s djecom prije polaska u školu poticali smo i osnaživali temeljne kompetencije za cjeloživotno učenje. Odgojno-obrazovni ishodi predstavljaju jasno iskazane kompetencije tj. znanja, sposobnosti, vještine, stavove, vrijednosti koje su djeca stekla i koja iskazuju u ponašanju pri rješavanju problemskih situacija i drugih načina djelovanja.

Program smo ostvarivali od 1. listopada 2020. do 30. svibnja 2021. godine u trajanju od 250 sati, triput tjedno.

S obzirom na planirane sadržaje, okruženje i organizaciju rada program smo odrađivali u dva dijela;

prijepodne i poslijepodne. U poslijepodnevnom smo satima posebnu pažnju posvetili individualnom pristupu djece te pripremi za razna događanja u gradu i vrtiću.

Program smo provodili u sobama dnevnog boravka svih skupina koje smo opremili primjerenim sadržajima za rad s djecom u godini prije polaska u školu, a također smo koristili prostore izvan soba (hodnik i garderobu).

Kroz kurikulum predškole nastojali smo zadovoljiti primarne dječje potrebe, dati im osjećaj sigurnosti i prihvaćenosti, omogućiti različite razvojne poticaje, te ih osposobiti za obveze koje ih očekuju u školi. Cilj je bio svakom djetetu, polazniku predškole omogućiti optimalne uvjete za potpun i skladan razvoj njegove osobnosti, razvijanje i unapređivanje kompetencija, zadovoljavanje interesa, stjecanje spoznaja i komunikacijskim vještina koje će im pomoći u prilagodbi na nove uvjete života u školskom okruženju. Smatramo da je cilj u potpunosti ostvaren.

Ostvarili smo samo neke dugogodišnje projekte vrtića zbog epidemiološke situacije, u koje smo uključili djecu, roditelje i zaposlenike vrtića:

- ✚ sakupljanje darova za djecu u potrebi tako da se svatko odrekne nečega vlastitog; darove smo preusmjerili na više mjesta (Crveni križ, akciji „Djeca djeci“, djeci samostana sestara Bazilijanki)
- ✚ priprema simboličnih darova i poruka mira koje smo u suradnji s gradskim osnovnim školama podijelili sugrađanima u akciji „Darujmo osmijeh gradu“.

Kroz navedene projekte djeca su razvijala i usvajala humane vrijednosti, osjećaj radosti darivanja, ojačala pozitivnu sliku o sebi.

Odgojno obrazovnim radom temeljenim na uzajamnoj ljubavi razvijali smo sposobnosti: ljubiti, poštovati osobe, nadilaziti poteškoće, prihvatiti druge, darovati, a prije svega slušati glas dobrog

koji govori u svakome od nas.

Uz planirani program ostvarili smo i nekoliko neplaniranih obilježavanja i aktivnosti, sve u skladu s epidemiološkim preporukama. Realizirano je sljedeće:

- izložba dječjih radova povodom obilježavanja Dječjeg tjedna na Strossmayerovom trgu;
- priprema ukrasa za kićenje bora na Strossmayerovom trgu (Advent u Križevcima);
- izložba dječjih radova povodom obilježavanja Dana Marcela Kiepacha;
- izložba dječjih radova povodom obilježavanja Dana grada Križevaca.

Djeca su se oprostila od vrtića prigodnim programom uz roditelje i odgojiteljice, svaka skupina posebno i tako pokazala znanja i kompetencije koje su stekli tijekom višegodišnjeg boravka u vrtiću. Na svečanostima su djeca davala izjave o vrtiću, izvodili igrokaze, pjevali i plesali nakon čega su preuzeli svoje radove, potvrđnice i uspomene na dane provedene u vrtiću.

OSOBNNA KOMPETENCIJA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Svijest o sebi	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece poznaje svoje osobne podatke, podatke o obitelji, fizička obilježja, svoje potrebe, interese, sposobnosti, znanja, vještine, jake i slabe strane.
Samosvjesnost osjećaja	<ul style="list-style-type: none"> • 97% djece zna imenovati svoje osjećaje i govoriti o njima, znaju kakvi sve osjećaji postoje, razlikuju osjećaje od ponašanja, razumiju utjecaj emocija na ponašanje, znaju da imaju pravo izraziti svoje emocije, ali na prikladan način (smiju se ljutiti, ali ne udarati, smiju se veseliti ali ne skakati po stolu) te razumiju da je moguće odabrati različite načine izražavanja i ponašanja u određenim emocionalnim stanjima.
Samopouzdanje	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece slobodno i s povjerenjem pristupa drugima, ima povjerenje u sebe i svoje sposobnosti (znam, mogu, učinit ću), spremno je savladati promjene, izazove i prepreke i ustrajni su u onome što rade.
Samopoštovanje	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece ponosi se sobom i svojim osobinama, prihvaća se i voli onakvim kakav je.
Emocionalna stabilnost i samoregulacija	<ul style="list-style-type: none"> • 85% djece najčešće je dobro raspoloženo, umije se nositi s lakšim frustracijama koje izazivaju strah od neuspjeha, usporedba njegovog uratka s uratkom drugih, podnosi neuspjeh, umiju svjesno kontrolirati emocije (osobito ljutnju) i samoregulirati ponašanje (vladati sobom), iskazuju strpljivost, čekaju na red.
Samostalnost i neovisnost	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece prihvaćaju odvajanje od roditelja, usvojili su kulturno-higijenske navike, samostalni su u jelu, poznaju kulturu ponašanja kod jela, važnost pijenja vode, samostalni su u

	odijevanju, brinu o svojim stvarima, pospremaju igračke i radni prostor, slobodno koriste prostor za igru, slobodno koriste cijeli prostor za igru i slobodno se kreću u prostoru.
Samozaštita	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece osvijesteno je o potencijalnim opasnostima „u njemu samom“ i okolini (opasni predmeti, ponašanja, opasne igre), znaju što je prihvatljivo i dozvoljeno ponašanje, a što nije; vladaju osnovnim samozaštitnim vještinama (znaju tražiti pomoć, reći ne), zna kako se ponašati u potencijalno opasnim situacijama (nepoznata mjesta, neznanci, nepoznati predmeti), mogu se oduprijeti pritiscima vršnjaka i neznanca u činjenju, znaju osnovna pravila ponašanja u prometu (kretanje nogostupom, prelazak kolnika, prepoznavanje prometnih znakova u blizini vrtića, mjere kod opreza vožnje automobilom, izlazak iz parkiranoog automobila, opasnost kretanja između parkiranih automobila, uočavanje opasnosti od igre u blizini kolnika, uspješno se snalaze u prometu, znaju svoju adresu, važne telefonske brojeve te poznaju svoja prava i obveze/ dužnosti.

SOCIJALNA I GRAĐANSKA KOMPETENCIJA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Prosocijalna ponašanja (i empatija)	<ul style="list-style-type: none"> 97% djece dijeli s drugima prostor, igračke, materijale, vrijeme, informacije; pokazuju osjetljivost na emocionalna stanja i doživljavanja drugih, suosjećaju, iskazuju brigu za druge te se brižno ponašaju prema vršnjacima, drugim osobama, živim bićima, znaju nuditi pomoć i pomažu onima kojima je pomoć potrebna, pružaju utjehu onome tko je u nevolji te omogućuju uključivanje druge djece u igru.
Moralno rasuđivanje i odgovornost	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece zna donositi odluke (izbore) i prihvaćaju posljedice svojih izbora (dobre i loše) - prihvaćaju pohvalu za stvari koje su dobro napravili i preuzimaju odgovornost za pogreške, odgovorno se ponašaju prema samome sebi, svome zdravlju i razvoju, svojoj imovini (razvijena osobna odgovornost), odgovorno se ponašaju prema drugim osobama, životinjama, biljkama i materijalnom okruženju, npr. igračkama, knjigama (razvijena društvena odgovornost).
Prava i pravila (Pravda)	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece razumije pojam prava i može objasniti značenje pojedinih, svjesni su svojih prava i da ista prva imaju i drugi, u slučaju kada su im prava ugrožena traži zaštitu ili posredovanje odgojitelja, razumije povezanost prava s odgovornošću, poznaju (i poštuju) pravila grupe kojoj pripadaju, poznaju (i poštuju) pravila uljudnog ponašanja-pozdravljaju, iskazuju zamolbe, zahvaljuju, primjereno oslovljavaju, poznaju (i poštuju) pravila

	ponašanja u specifičnim socijalnim situacijama (npr. izletu, kazalištu, sportskim događanjima) te reagiraju i upozoravaju na nepoštivanje pravila.
Odnosi s vršnjacima i s odraslima	<ul style="list-style-type: none"> • 98% djece pozitivno pristupa vršnjacima, odraslima te imaju razvijene socijalne vještine (predstavljanje sebe i drugih, započinjanje razgovora, slušanje, postavljanje pitanja, odgovaranje na pitanja, primanja i davanja komplimenta, traženja i davanja pomoći, razumijevanje i uvažavanje osjećaja, potreba i prava drugih, konstruktivno rješavanje problema dogovorom, znaju se uključiti u igru vršnjaka, pozivaju druge u igru, surađuju u igri s djecom (u rješavanju problema), čekaju na red, poštuju odrasle i prihvaćaju suradnju, imaju pozitivan, prisan odnos s jednim ili više vršnjaka (stvaraju prijateljstva).
Demokratsko odlučivanje	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece sudjeluje u raspravama, jasno i slobodno izražavaju svoje mišljenje, shvaćaju da drugi mogu imati drugačije mišljenje (različitost) i uvažavaju ga, razumiju i prihvaćaju osnovne principe demokratskog odlučivanja i sudjelovanja u njemu (daju ideje, predlažu rješenja, glasuju o nekim važnim stvarima za skupinu).
Socijalna solidarnost	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece pokazuje osjetljivost za ljude u nevolji, spremni su pomagati manjima, novoj djeci u skupini, djeci s poteškoćama u razvoju i odraslima u obavljanju njihova posla, znaju o pojmu humanosti i humanitarnim akcijama i spremni su sudjelovati u njima (poklanjaju nešto svoje, izrađuju nešto za drugoga).

INICIJATIVNOST I PODUZETNIŠTVO

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Inicijativa/proaktivnost	<ul style="list-style-type: none"> • 92% djece iskazuje znatiželju za zbivanja oko sebe: u socijalnim kontaktima, u istraživanju, prema novim igrama i idejama, imaju optimističan stav-unutrašnju motivaciju i volju za „rad“, ali i za socijalnim kontaktima, za igrom; pokazuju interes za novo i drugačije, promjene prihvaćaju kao nove izazove, shvaćaju vrijednost i važnost rada, imaju osnovna znanja o zanimanjima i procesu proizvodnje (kako nešto nastaje), shvaća smisao novca i štednje.
Samomotivacija, ustrajnost i odgovornost	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece motivirano je za samostalno obavljanje aktivnosti, razmišlja, planira i rješava probleme, uživa u procesu rada, želi završiti ono što radi i zainteresiran je za uspjeh u onome što radi, podnosi neuspjeh i pokušava ponovo, ustrajavanje na ciljevima bez obzira na prepreke (zna da se upornošću i ponavljanjem mogu prevladati mnoge prepreke), sposobni su samostalno isplanirati igru/aktivnost, predvidjeti tijek aktivnosti i privesti je

	do kraja, odgovorni su.
Kreativnost	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece prepoznaje, inicira i oblikuje različite kreativne aktivnosti te pronalazi originalne postupke rješavanja i originalna rješenja različitih problema.
Timski rad	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece voli se družiti s vršnjacima na sadržajan i strukturiran način te pokazuje suradnički rad u grupi, ponašaju se tolerantno prema onima s kojima surađuju, izlažu svoja mišljenja, ideje i prijedloge te prihvaćaju drugačija mišljenja, umiju podređivati svoje želje potrebama i ciljevima partnera u igri, grupi/timu s kojim-a radi na određenom zadatku, nesuglasja i konflikte rješava pregovaranjem i dogovorom.

SPOZNAJNI RAZVOJ, MATEMATIČKA KOMPETENCIJA I KOMPETENCIJE U PRIRODOSLOVLJU I TEHNOLOGIJAMA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Opažanje (percepcija)	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece opaža svijet oko sebe svim senzornim modalitetima: dodir, propriocepcijom (dijelovi tijela i događaji u tijelu), vestibularnim osjetom, sluhom, vidom, okusom i njuhom i sinestezijom.
Pažnja	<ul style="list-style-type: none"> • 85% djece može voljno usmjeriti pažnju i usredotočiti se na određenu aktivnost, lako se koncentrirati na zadatak i oduprijeti (ometajućim) podražajima iz okoline, dovršiti započetu aktivnost, namjerno prenositi pažnju s jednog zadatka na drugi i pratiti različita zbivanja oko sebe.
Pamćenje	<ul style="list-style-type: none"> • Slušno - 100% djece pamti i reproducira pjesmice i priče, pamti niz od 5 brojeva. • Vizualno - 95% djece pamti i reproducira detalje vizualnih podražaja. • Namjerno - 80% djece pamti npr. domaći zadatak, slijedi višestruke upute date njemu osobno ili grupi.
Temeljne misaone operacije	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece služi se temeljnim misaonim operacijama: <ul style="list-style-type: none"> - konzervacijom (težina, dužina, volumen); - klasifikacijom (grupiranje, svrstavanje, razvrstavanje po bitnim elementima); - serijacijom (uspoređivanje i pridruživanje, stavljanje u niz određenim slijedom po veličini, dužini, visini); - decentracijom (sposobnost usredotočenja na više svojstava predmeta); - reverzibilnošću (sposobnost mišljenja da se vraća koracima unatrag na početno stanje- prisjećanje događaja unatrag); - odnosno rasuđivanje (razumijevanje odnosa između udaljenosti, vremena, brzine...).

Stjecanje pojmova i odnosa među njima	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece prepoznaje i imenuje boje i nijanse, geometrijske likove i tijela, zna, razumije i koristi pojmove prostornih odnosa, označavanje vremena, pokazuju interes za kalendar i sat, za prošlost i budućnost, uspješno se orijentira i kreće prostorima vrtića te razlikuje suprotnosti.
Rješavanje problema	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece probleme rješava logičkim rasuđivanjem i zaključivanjem, umiju pronaći jedno točno rješenje problema, probleme rješavaju po modelu pretpostavka – provjera - zaključak (što pluta-tone), strateškim planiranjem (kao npr. šah), na kreativan način (stvari gleda iz drugačijeg kuta pronalazeći različita rješenja i alternative), simboličkim predočavanjem (služi se crtežima, simbolima, znakovima za predočavanje željenih poruka, vlastitih misli, ideja, izrađuju slikovne priče...).
Početna matematika	<ul style="list-style-type: none"> • 98% djece vlada procesima uspoređivanja, izjednačavanja i brojenja (uspoređuje i imenuje količine, dužine, težine), mehanički broje do 30, broje po redu, redosljedu, razumiju brojevni pravac), razumiju integrirani pojam broja: kao količina (četiri kocke) - kao znamenka(4) - kao riječ (četiri), razumiju logiku osnovnih računskih operacija zbraja i oduzima za jedan više, za jedan manje, jednako) na konkretnom materijalu do 10, iskazuju zanimanje i razumiju smisao matematike u svakodnevnom životu (matematika kao igra, u dućanu, zanimanje..).
Informiranost o svijetu oko sebe	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece ima razvijenu spoznaju o biljnom (upoznavanje, razlikovanje i imenovanje različitih vrsta voća, povrća, cvijeća) i životinjskom svijetu (upoznavanje, razlikovanje i imenovanje domaćih, šumskih i divljih životinja, životinja u vodi, ptica i kukaca), zanimanjima odraslih, materijalnim i duhovnim dobrima, tradicijskim i kulturnim obilježjima, važnim datumima, blagdanima, prometnim sredstvima (kopno, voda, zrak), reljefu (rijeka, jezera, mora, livada, šuma, park, grad, selo), prirodnim pojavama (kiša, snijeg, led, vjetar, zrak).
Ekologija	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece ponaša se odgovorno prema prirodnim i materijalnim dobrima (ne baca smeće, ne gazi cvijeće, ne trga igračke), uočavaju konkretne probleme u neposrednom okruženju i domišljaju ideje za njihovo rješenje, štedljivo se odnosi prema prirodnim resursima (npr. zatvara vodu, pažljivo troši papir...), osviješteni su da se otpad može reciklirati ili korisno upotrijebiti.

UČITI KAKO UČITI

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Motivacija i samoorganizacija	<ul style="list-style-type: none"> • 85% djece iskazuje postojanje unutarnje (intrinzične) motivacije za spoznavanje i učenje, pozitivno reagiraju na vanjske poticaje za

	spoznavanje i učenje te znaju inicirati i organizirati vlastitu aktivnost.
Metakognicija (svijest o procesu vlastitog učenja i preuzimanje odgovornosti za taj proces)	<ul style="list-style-type: none"> 80% djece svjesno je kako saznati nešto novo, proširiti iskustva osobnim iskustvenim i aktivnim učenjem te sudjelovanjem u različitim situacijama i aktivnostima, kroz istraživanja, postavljanjem pitanja, traženjem rješenja u suradnji s drugima sukonstruira vlastita znanja i iskustva, znaju da mogu i traže informacije od vršnjaka, odgojitelja, roditelja..., znaju da znanje mogu pronaći i u enciklopedijama, knjigama te putem različitih medija, znaju kako su saznali, naučili, došli do rješenja, znaju objasniti put spoznaje i rješavanja problema.
Samoevaluacija	<ul style="list-style-type: none"> 85% djece umije analizirati učinjeno (što je dobro a što bi trebalo drugačije), umije sagledati razloge uspjeha i neuspjeha s obzirom na vlastite osobine (upornost, koncentracija, uloženi napor) i vanjske okolnosti (težak zadatak, galama, gužva...).

KOMUNIKACIJA, IZRAŽAVANJE I STVARANJE KOMUNIKACIJA NA MATERINSKOM JEZIKU

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Slušanje i razumijevanje govora	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece u potpunosti sluša i razumije govor odraslih i djece, priče, pjesme, brojalice, izvršavaju radnje prema govornim uputama, pokazuju na slikama, odgovaraju na pitanja te pokazuju interes za aktivnosti slušanja govora te književnih i scenskih umjetničkih djela.
Izražavanje govorom	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece imenuju i opisuju predmete, pojave, radnje, odnose, osjećaje, pričaju po slikama, konstruiraju jednostavne i složene rečenice koje formuliraju gramatički pravilno, spontano komuniciraju govorom s djecom i odraslima i rado sudjeluju u aktivnostima izražavanja govorom.
Predčitačke vještine	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece shvaća da pisani tekst ima neku poruku i značenje, znaju osnovne karakteristike pisma - rečenica, riječ, slovo, točka..., pokazuju pravilan smjer teksta - s lijeva na desno, odozgo prema dolje, sluša, ponavlja, uočava, pamti i smišlja rimu, prepoznaju prvi i zadnji glas u riječi, rastavljaju riječi na glasove i sastavljaju glasove u riječ, prepoznaju sva slova i pokazuju interes za pisanu riječ i igre slovima.

KOMUNIKACIJA NA STRANIM JEZICIMA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Osnove kompetentnosti komunikacije na stranim jezicima	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece razlikuje kada osoba govori na hrvatskom i na stranom jeziku, pokazuju interes za učenje stranih riječi, znaju nekoliko stranih riječi i smisleno ih koriste (npr. pozdravljanje, zahvaljivanje, brojenje).

KULTURNA SVIJEŠT I IZRAŽAVANJE

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Kulturni identitet	<ul style="list-style-type: none"> 80% djece shvaća osnovne pojmove o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini (imenuje svoj grad, državu, prepoznaje i opisuje nekoliko glavnih kulturnih dobara svoga kraja, grada i države-tradicionalne predmete, običaje, grb grada, zastavu i himnu), pokazuju volju za sudjelovanjem u kulturnim događanjima gdje izvode tradicionalne igre, pjesme i plesove za djecu i na taj način razvijaju osjećaj kulturnog identiteta.
Interkulturalizam	<ul style="list-style-type: none"> 60% djece razumije kulturnu raznolikost u Europi i svijetu prepoznajući običaje drugačije od naših, mogu nabrojiti nekoliko europskih država te poštuju različitost ljudi i kultura.
Kreativno izražavanje ideja, iskustava i osjećaja djeteta u nizu umjetničkih područja	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece ima iskustva s različitim umjetničkim sadržajima (glazbenim, likovnim, kazališnim, filmskim, književnim).
Glazba i ples	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece pamti nekoliko melodija i ponavlja ih, imenuje glazbene pojmove (brzo-sporo, glasno-tiho), sluša glazbena djela i povezuje ih s pokretom, plesom, likovnim izrazom, mogu se kretati u metru i ritmu i zapamtiti jednostavne koreografije, sviraju malim instrumentima (štapići, zvečke, trianl, ksilofon...), pokazuju interes i želju da se ista glazba ponovo čuje.
Kazalište	<ul style="list-style-type: none"> 80% djece sudjeluje i aktivno osmišljava male scenske improvizacije i uživljava se u uloge.
Film	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece prepričava sadržaj crtanih i igranih filmova za djecu i poznaje nekoliko djela filmske umjetnosti.
Književnost	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece može prepričati neke priče za djecu i prepoznaje barem 5 djela dječje književnosti.
Vizualna umjetnost (likovna)	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece koristi razne likovne tehnike (crtanje, slikanje, kolaž, paste, ugljen...), crteži su im bogatiji pojedinostima i detaljima, sve su sličniji stvarnosti, sadržaj crteža obogaćen je pod utjecajem životnog iskustva i pojma o sebi i crtežom žele ispričati neku svoju priču.

DIGITALNE KOMPETENCIJE

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Osnove informacijsko-komunikacijske kompetentnosti („medijske pismenosti“)	<ul style="list-style-type: none"> 80% djece usvojilo je početna znanja iz područja informacijsko-komunikacijske tehnologije: prepoznaju i imenuju osnovne pojmove, shvaćaju funkciju, čemu služe, razlikuju realni svijet od onog predstavljenog u medijima, razumiju pravila sigurne upotrebe, pokazuju interes za aktivno sudjelovanje u aktivnostima iz područja medijskog odgoja i odgovorno se ponašaju pri korištenju.

MOTORIČKE KOMPETENCIJE

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Osnovne motoričke sposobnosti	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece razvilo je osnovne motoričke sposobnosti: koordinaciju, ravnotežu, preciznost, snagu, izdržljivost, fleksibilnost i brzinu.
Osnovni oblici kretanja	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece usavršilo je osnovne i prirodne načine kretanja (savladavanje prostora-puzanje, hodanje, trčanje na različitim podlogama; savladavanje prepreka-provlačenje, penjanje, silaženje, skakanje, preskakanje; savladavanje otpora-dizanje, nošenje, vučenje; baratanje predmetima-bacanje, hvatanje, gađanje), aktivno sudjeluju u različitim motoričkim aktivnostima, izražavaju osjećaj sigurnosti, zadovoljstva i uspjeha te uspješno surađuju s djecom u različitim igrama.
Složene motoričke vještine	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece usvaja jednostavna prilagođena biotička znanja i kineziološka znanja-o prilagođenim oblicima osnovnih načina kretanja i osnovama sporta (hoda po gredi visokoj 25 cm, samostalno se ljulja, preskakuje preko vijače, izvodi kolut naprijed i natrag, vozi bicikl, vodi loptu, pleše).
Preciznija senzomotorika „Opća“	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece razumije upute o različitim radnjama, prepoznaje i imenuje osnovni pribor, ima usvojenu dominantnost ruke te izvodi precizne pokrete rukama, šakama, prstima i usklađuje ih sa senzornim podacima, osobito vizualnim (crtaju čovjeka s dijelovima tijela i detaljima, bojaju unutar crta, izrezuje škaricama jednostavne oblike, oblikuje papir u brod i avion, oblikuje tijesto, glinu, plastelin, zabijaju čavle u podlogu, šivaju iglom i koncem, provlače niti, tkaju, pretaču...) i aktivno sudjeluju u različitim aktivnostima za razvoj senzomotorike, uporni su te izražavaju osjećaj zadovoljstva i uspjeha.
Grafomotorika (vizualno-motorna koordinacija)	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece pokazuje pravilno držanje olovke (hvat) te pritisak olovke na papiru, pokazuje slijed pisanja s lijeva na desno, sigurno povlači vodoravne, okomite, kose crte-linije jasne i kontinuirane,

	<p>precizno povlači crte unutar određenog prostora, spaja crtom točke-bez preklapanja, dobro integrira vizualne podatke i motornu izvedbu crtanja-točno precrtava jednostavnije likove, geometrijske oblike, dobro organizira razmještaj na papiru, piše svoje ime, rado crta i sudjeluje u različitim aktivnostima tipa papir-olovka, uporno je te izražava osjećaj zadovoljstva i uspjeha.</p>
--	--

Aktivnosti koje smo provodili uz stjecanje znanja i razvoj kompetencija bogatile su i gradile unutarnji svijet djetetovih predodžbi, poticale ekspresiju doživljaja, razvijale pozitivan stav prema našoj kulturnoj baštini i osjećaj za etičke vrijednosti.

5.5. Posebni programi

Posebni programi – kraći program ranog učenja engleskog jezika i igraonica za potencijalno intelektualno darovitu djecu predškolske dobi u kontekstu Agazzi vrtića ove se ped. godine nisu održavali, u skladu s preporukama HZJZZ o sprečavanju širenja zaraze korona virusom.

5.6. Rad s djecom s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju

Dječak L.B. polazi vrtić od 1.11.2016. Protekle dvije godine kombinirano s vrtićem Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Križevci. Ove pedagoške godine je tri dana boravio u Dječjem vrtiću Zraka sunca, a dva dana u tjednu u COOR- u. Općenito se vidi napredak u svim područjima razvoja. Najviše je napredovao u motoričkom i govornom području. Socio-emocionalni razvoj još uvijek nije u skladu s dobi, posebno u samoregulaciji. Iako se ponekad javlja inicijativa za interakcijom, to je rijetko i kad je prisutan mali broj djece. S djetetom individualno radi pomoćnik za njegu i skrb djece, logoped, senzorni pedagog i rehabilitator u individualnim i grupnim rehabilitacijskim programima.

Dijete je ove ped. god. polazilo program pripreme za školu. Dijete je koje uz stalnu verbalnu i fizičku kontrolu, dosljednost i mnogo motivacije može ostvariti potencijal za učenje. U razvoju su predvještine za učenje, mirnije i zrelije prihvaća aktivnosti. U radu i aktivnostima potrebno je puno kompromisa, dosljednosti, kraćih stanki, prikazivanja i praćenja vizualnog slijeda aktivnosti, puno aktivnosti fine i grube motorike, vizualnih priča, slikovnica i slično. Dječak je dobio odgodu upisa u prvi razred osnovne škole te će ga se ponovno uključiti u pohađanje obveznog programa predškole.

6. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

U cilju unapređivanja naše odgojno-obrazovne prakse, obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojnih radnika organizirali smo i sudjelovali u individualnim i skupnim oblicima stručnog usavršavanja. Stručno usavršavanje bilo je usmjereno ostvarivanju bitnih zadaća na području unapređivanja odgojno obrazovnog rada te podizanju stručnih kompetencija svih odgojno obrazovnih djelatnika.

Ove godine je obnovljeno savjetništvo za odgojiteljicu savjetnicu.

Odgojitelji i stručni suradnici istražujući vlastitu praksu otkrivali su osobne potrebe za novim znanjima važnim za uspješnost u obavljanju svojih zadaća. Kako su ove godine aktivnosti i projekti bili usmjereni na socio-emocionalni razvoj, promicanje humanih vrijednosti u radu, razvoju osobnog i kulturnog identiteta, (uspješno) nošenje s teškoćama, ostvarivanje kurikuluma predškole i drugih posebnih programa, usavršavanja su tekla upravo u tom smjeru.

6.1. Individualno stručno usavršavanje

Individualno stručno usavršavanje vezano za područje posebnog stručnog interesa, za aktivnosti ili projekt koji je odgojitelj ostvarivao, uključivalo je rad na stručnoj literaturi i prezentaciji odgojno-obrazovne prakse unutar ustanove, pisanju izvješća u godišnjoj valorizaciji i dokumentacijskim mapama.

Odgojitelji u Programima stručnog usavršavanja u rubrici stručna literatura navode literaturu koju su tijekom godine proučavali. Prezentacija u izvješćima i dokumentacijskim mapama kod odgojitelja pokazuje očekivanu stručnu razinu. Odgojitelji, prezentirajući svoj praktični rad koriste sve raspoložive pedagoške kategorije i terminologiju svojstvenu profesiji odgojitelja. To je razlog da su posebno stručno prezentirana postignuća izravno ugrađena u godišnje izvješće našeg vrtića.

Individualno stručno usavršavanje ostvarivali smo radom na ovoj literaturi:

1. Agazzi Institute (1995.), Rosa Agazzi and her contribution to Italian pedagogy and nursery education Brescia Council
2. Agazzi, R. (1997.), Radni materijal Dječjeg vrtića. Mompiano (Brescia)
3. Agazzi Institute Istituto Pasquali-Agazzi (2001). Alleorigini dell' esperienza agazziana: sottolineature e discorsi Vol. II Edizioni Junior, Brescia
4. Bruner, J. i grupa autora (2000.), Kultura obrazovanja, Educa, Zagreb

5. De Beni, M. (2007.) Potrebno je imati hrabrosti biti odgojitelj – predavanje, Program stručnog usavršavanja, Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda, Učiteljski fakultet sveučilišta u Zagrebu (umnoženo).
6. De Beni, M., Šimović A. i Anna Lisa Gasparini (2012.), Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda; Pedagogy of Communion and the Agazzi Method; Pedagogia di comunione e Metodo Agazzi, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zarebu, Zagreb
7. Čudina-Obradović, M; Brajković, S.(2009): Integrirano poučavanje, Pučko otvoreno učilište Korak po korak, Zagreb
8. Miljak, A. (2007.). Teorijski okvir sukonstrukcije kurikuluma, Zbornik radova, Kurikulum, Školska knjiga, Zagreb 205. -249.
9. Milan, G. (2007.), Odgoj i zajednica, Predavanje, Program stručnog usavršavanja, Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
10. Milan, G. (2008.), Koraci koji vode k susretu, Predavanje, Program stručnog usavršavanja, Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
11. Milan, G. (2008.), Čvrsti temelji: odnos JA –TI, Predavanje, Program stručnog usavršavanja, Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
12. Miljković, D. i Rijavec, M. (2002.), Bolje biti vjetar nego list – psihologija dječjeg samopouzdanja, EP, Zagreb i D2, Karlovac.
13. Nacionalni okvirni kurikulum (2011.), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, RH, Zagreb
14. Seme-Stojnović, I. i Vidović. T. (2006.), Igrajmo se pleterima: reljefni radni listovi za vježbanje grafomotorike u predškolskoj dobi, Školska knjiga, Zagreb
15. Silić, A. (2007.), „Prirodno učenje stranog (engleskog) jezika djece predškolske dobi“. Mali profesor, Zagreb.
16. Silov, M. (2007.), Smisao odgoja – predavanje. Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda, Učiteljski fakultet sveučilišta u Zagrebu (umnoženo).
17. Slunjski, E. (2001). Integrirani predškolski kurikulum, rad djece na projektima, Mali profesor Zagreb.
18. Slunjski, E.(20012.), Tragovima dječjih stopa, Profil, Zagreb
19. Starc, B. i sur. (2004.). Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb.
20. Vilke, M. (1991.), „Dijete i strani jezik“. Školska knjiga, Zagreb.
21. Vasta, R., Marshal, M. H. i Miller, S. A. (1988). Dječja psihologija – moderna znanost, Naklada Slap, Jastrebarsko.
22. Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (Narodne novine, 83/01)
23. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete (RH br. 7/8 od 18. 06. 1991.)

24. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju - Narodne novine 10/97, 107/07 i 93/137 i NN 084/2013., Zakon o izmjenama i dopunama navedenog Zakona
25. Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe (Narodne novine 63/08 i 90/10)
26. Ljubetić, M. (2006) Biti kompetentan roditelj, Zagreb, Mali profesor
27. Miljak, A., Vujičić, L. (ur.) (2002) Vrtić u skladu s dječjom prirodom "Dječja kuća".
28. Petrović-Sočo, B. (2007) Kontekst ustanove za rani odgoj i obrazovanje-holistički pristup, Zagreb, Mali profesor
29. Slunjski, E. (2006) Stvaranje predškolskog kurikulumu u vrtiću organizaciji koja uči, Zagreb, Mali profesor, Čakovec, Visoka učiteljska škola u Čakovcu
30. Šagud, M. (2006) Odgajatelj kao reflektivni praktičar, Petrinja, Visoka učiteljska škola u Petrinji
31. Juul, J. (2006) Ovo sam ja! Tko si ti?, Zagreb, Naklada Pelago
32. Juul, J. (2008) Vaše kompetentno dijete - prema novim temeljnim vrijednostima Obitelji, Zagreb, Naklada Pelago
33. Katz, L. G., McClellan, E. (1999) Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije: uloga odgajateljica i učiteljica, Educa, Zagreb
34. Loupan, B. C. (2006) Vjerujte u svoje dijete : Buđenje djetetovih punih potencijala
35. Barth, B. M. (2004) Razumjeti što djeca razumiju: struktura znanja i njegovo oblikovanje: problemi prijenosa znanja, Zagreb, Profil akademija
36. Ferrucci, P. (2000) Što nas uče djeca, Zagreb, Algoritam
37. Ayers, A. J. (2002) Dijete i senzorna integracija
38. Jensen, E. (2005) Poučavanje s mozgom na umu, Zagreb, Educa
39. Victoria Kindle Hodson, Otkrijte stil učenja vašeg djeteta
40. Stoll, L. Fink, D. (2000) Mijenjajmo naše škole, Zagreb, Educa
41. Morin, E. (2002) Odgoj za budućnost, Zagreb, Educa
42. Bruner, J. (2000) Kultura obrazovanja, Zagreb, Educa
43. C. Lubich (2000.) Počasni doktorat iz Pedagogije Američkog Katoličkog Sveučilišta-predavanje
44. DV Zraka sunca (2000.) Umijeće ljubavi-projekt religijskog odgoja po metodi Agazzi
45. Edita Slunjski i sur. (2015.) Izvan okvira-kvalitativni iskoraci u shvaćanju i oblikovanju predškolskog kurikulumu, Zagreb, Elemental
46. Težak D., Čudina-Obradović M. (Priče o dobru priče o zlu (Priručnik za razvijanje moralnog

prosudivanja djece), Zagreb, Školska knjiga

6.2. Skupni oblici stručnog usavršavanja

Navedeno smo realizirali kroz:

- odgojiteljska vijeća,
- stručne aktive,
- radionice,
- stručne skupove izvan ustanove.

Zadovoljavanje naših stručnih obrazovnih potreba usmjerili smo razvoju Kurikuluma našeg vrtića, kontinuiranom osposobljavanju odgojitelja i ostalih stručnih radnika za zajedničko izgrađivanje kvalitetne odgojno obrazovne prakse temeljene na suvremenim pristupima razvoju, odgoju i obrazovanju djece rane i predškolske dobi te partnerstvu s roditeljima. Uzimajući u obzir pretežno nepovoljnu epidemiološku situaciju tijekom ped. god., stručne aktive, odgojiteljska vijeća te roditeljske sastanke održali smo online, koristeći dostupne aplikacije (Zoom i Google-Meet).

Skupni oblici stručnog usavršavanja unutar Vrtića, stručni aktivni i radionice:

OBLIK SKUPNOG USAVRŠAVANJA	TEMA AKTIVA/RADIONICE	NOSITELJ/I	MJESEC ODRŽAVANJ A
Odgojiteljsko vijeće	Razmatranje i usvajanje izvješća odgojno-obrazovnog rada, Smjernice za plan i program odgojno-obrazovnog rada za pedagošku godinu 2020./21., Razmatranje i provođenje epidemioloških mjera	Terezija Horvat, ravnateljica	Kolovoz, 2020.
Stručni aktiv odgojitelja	Smjernice za izradu Godišnjeg plana	Ivana Damjanić, pedagoginja	Kolovoz, 2020.
Stručni aktiv odgojitelja	Simptomi virusa COVID 19	Valentina Mikulčić, zdravstvena voditeljica	Rujan, 2020.
Stručni aktiv odgojitelja	Izazovi odgoja i obrazovanja u korona krizi	Ružica Bjeličić i Tamara Bogdanović,	Studeni, 2020.

		odgojiteljice	
Stručni aktiv odgojitelja i radni dogovor	Pružanje prve pomoći nakon potresa, evakuacija nakon potresa, upute za pisanje Godišnjeg izvješća i za ispunjavanje protokola praćenja adaptacije	Valentina Mikulčić, zdravstvena voditeljica, domar Slavko Kalamiza, pedagoginja Ivana Damjanić	Siječanj, 2021.
Stručni aktiv odgojitelja	Mentalno zdravlje djece i odraslih u izvanrednim situacijama	Milan Čapalija, psiholog	Veljača, 2021.
Stručni aktiv odgojitelja	Primjena glazbe u neposrednom odgojno-obrazovnom radu	Marija Fabjan, stručna suradnica	Ožujak, 2021.
Stručni aktiv odgojitelja	Pedagogija zajedništva – nove smjernice	Terezija Horvat, ravnateljica	Ožujak, 2021.
Stručni aktiv odgojitelja	Ekologija-djeca i priroda	Jelena Šaško, odgojiteljica i Agazzi učiteljica	Travanj, 2021.
Stručni aktiv odgojitelja	Upute za pisanje godišnjeg izvješća odgojno-obrazovnog rada, ljetovanje na Pagu, Završna svečanost	Terezija Horvat, ravnateljica i Ivana Damjanić, pedagoginja	Svibanj, 2021.
Odgojiteljsko vijeće	Obnova savjetništva za Ružicu Bjeličić za odgojiteljicu savjetnicu	Terezija Horvat, ravnateljica	Svibanj, 2021.

Sudjelovanje na stručnim skupovima izvan Vrtića kao sudionici:

„Nadahnuti ekonomija za ujedinjeni svijet“

Međunarodna konferencija Ekonomije zajedništva

Nositelj: Ekonomija zajedništva

Siječanj 2021.

„Zaštita migranata, priprema za izvanredne situacije i predstavljanje projekta Sigurnije škole i vrtići

Nositelj: AZOO i Hrvatski Crveni križ

Grupni oblici stručnog usavršavanja u kontekstu navedenih aktivnosti bili su u pravom smislu riječi u funkciji ostvarivanja dominantnog cilja razvoja kurikuluma Vrtića, podizanja razine kvalitete života i rada Vrtića te usklađivanje sa zahtjevima sadržanim u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Obazriv pristup, temeljen na stvarnim potrebama djelatnika obogatio je i proširio znanja, vještine i sposobnosti svih zaposlenih. Vrlo važan aspekt, onaj emocionalni (otpornost, sigurnost) zadovoljen je brojnim edukacijama i usavršavanjima na temu prevencije i snalaženja u kriznim situacijama (epidemija, potresi, evakuacija). Stečena znanja, vještine i iskustvo primjenjivat ćemo i nadalje u neposrednoj odgojno obrazovnoj praksi.

7. SURADNJA S RODITELJIMA

Ove pedagoške godine posebnu pozornost usmjerili smo promicanju kvalitete partnerstva s roditeljima – obitelji. Nastavili smo proširivati uspješnu suradnju s roditeljima i drugim članovima obitelji gradeći međusobno povjerenje, otvorenost i toleranciju temeljenu na spoznaji da su roditelji primarni odgojitelji svoje djece i da ih oni najbolje poznaju. Roditelje smo na različite načine uključivali u odgojno – obrazovni proces našeg Vrtića, ovisno o epidemiološkoj situaciji i danim preporukama.

Roditeljski sastanci održali su se online, a individualne razgovore prilagođavali smo epidemiološkim mjerama. Obavijesti prema roditeljima išle su putem maila, web stranica našeg vrtića te kutića za roditelje.

Oblici partnerstva s roditeljima koje smo ostvarili tijekom pedagoške godine:

- ✚ svakodnevna razmjena informacija,
- ✚ vizualno pisana komunikacija s roditeljima preko „Centra za roditelje“ koji je sadržavao informacije o odgojno – obrazovnom programu, procesu rada, ciljevima i zadaća provedenih projekata, jelovnik, obavijesti, kutiju s prijedlozima, primjedbama i pohvalama, panoje s radovima djece, fotografijama djece u aktivnosti i dječjim komentarima te dokumentacijsku mapu sa fotografijama aktivnosti tijekom cijele godine,

- ✚ edukacija putem stručnih članaka i tekstova izloženih u kutiću za roditelje (teme poput: Prilagodba u jaslicama/vrtiću, Aktivnosti praktičnog života, Zašto je važno čitati, Hoću tutu).
- ✚ individualni razgovori po potrebi tokom cijele godine (razgovori vezani uz prilagodbu i ponašanje djece te razmjenu informacija i iskustva, razgovori s roditeljima djece jasličke dobi pri prelasku u vrtićku skupinu),
- ✚ neposredno uključivanje roditelja u odgojno – obrazovni proces putem radionica za nove roditelje i djecu krajem kolovoza s ciljem upoznavanja djece s ambijentom u kojem će boraviti,
- ✚ uključivanje roditelja u akciju „Bezbroj načina darivanja“ u predbožićno vrijeme s ciljem prikupljanja raznih donacija za osobe u potrebi te akciju prikupljanja igračkaka, školskog pribora za djecu pogođenu potresom;
- ✚ uključivanje roditelja u projekt *Marijini obroci* u sklopu kojeg smo prodajom plastičnih boca osigurali sredstva za cjelogodišnji obrok jednog djeteta u Africi,
- ✚ prikupljanje materijala potrebnih za aktivnosti i obogaćivanje materijalnih uvjeta,
- ✚ organiziranje završne svečanosti polaznika predškole te kasnije druženje.

U ovoj pedagoškoj godini pripremili smo *online* roditeljski sastanak za roditelje predškolaca na temu „Sigurnost na Internetu“. Sastanak je održan preko aplikacije Zoom, a predavačica je bila Maja Gregurović, policijska službenica. S obzirom na izloženost djece i mladih brojnim društvenim mrežama, igricama i drugim sadržaja, otvoren razgovor s roditeljima pokazao se itekako potrebnim. Roditelji su izrazili zadovoljstvo prisustvovanjem sastanku te izrazili zainteresiranost za daljnje produbljivanje ove teme.

U narednoj pedagoškoj godini i dalje ćemo iznimne napore ulagati u razvijanje partnerstva s roditeljima i drugim članovima obitelji te im pružati još više mogućnosti za osobno uključivanje u aktivnosti odgojnih skupina. Prepoznamo potrebu intenzivnijeg informiranja roditelja putem kutića za roditelje, ponajprije vezano uz dnevna zapažanja o aktivnostima i njihovoj ulozi u razvoju djece.

8. SURADNJA S VANJSKIM ČIMBENICIMA KOJI SU SUDJELOVALI U OSTVARIVANJU ZADAĆA KURIKULUMA I GODIŠNJEG PLANA I PROGRAMA RADA

U protekloj godini bilo je dobre i učinkovite suradnje s mnogim vanjskim čimbenicima u svrhu su oblikovanja procesa odgoja i obrazovanja, realizacije određenih tematskih sadržaja, dobivanja savjetodavne i materijalne potpore za razvijanje i unapređivanje rada vrtića. Otvorenost za suradnju praksa je kojoj težimo, pa shodno tome iznimno cijenimo svaki doprinos vanjskih dionika u ostvarivanju zadaća te ponudi novih iskustva i doživljaja djeci

Ove pedagoške godine suradnja se prilagodila mjerama koje su uvedene zbog epidemije, osobito s ustanovama s kojima smo surađivali u direktnom kontaktu.

Ostvarili smo dobru suradnju s našim Gradom, zatim suradnju s Ministarstvom znanosti i obrazovanje te Agencijom za odgoj i obrazovanje radi stručne potpore, dobivanja smjernica za rad i ostvarivanja stručnog usavršavanja djelatnika. Suradnju smo ostvarivali s drugim vrtićima u Gradu radi razmjene iskustava i unapređivanja odgojno obrazovnog rada. Radi ostvarivanja načela kontinuiteta u odgoju i obrazovanju Vrtić je surađivao unutar razine sustava odgoja i obrazovanja, točnije s osnovnim školama s ciljem usklađivanja zajedničkog djelovanja usmjerenog na dijete i njegove dobrobiti.

U nastavku je dan tablični prikaz realizirane suradnje s dionicima vanjskog okruženja u ped. god. 2020./2021.:

SURADNICI	PLANIRANI SADRŽAJ RADA	OSTVARENO
Grad Križevci, Upravni odjel za odgoj, obrazovanje, kulturu, sport, socijalnu skrb, nacionalne manjine turizam	- suradnja u osmišljavanju i realizaciji pojedinih segmenata odgojno-obrazovnog procesa (značajni datumi i događanja)	- posjet zamjenika gradonačelnika Dječjem vrtiću povodom Uskrsa - otvorenje inkluzivnog igrališta -posjet djece gradskoj upravi - suradnja u organizaciji Dječjeg tjedna i obilježavanja 30-te godišnjice Konvencije o pravima djeteta (snimanje videa sa temom „Ljubav djeci prije svega“) -Darujmo osmijeh gradu -akcija Grad prijatelj djece

		<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje na Danima Marcela Kiepacha (izrada likovnih radova za izložbu) - aktivnosti u povodu obilježavanja Dana grada (rođendanska čestitka djece)
Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Agencija za odgoj i obrazovanje	<ul style="list-style-type: none"> - organizacija i provođenje stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika - stručna podrška i pomoć u realizaciji odgojno-obrazovnih zadaća i programa 	-sudjelovanje na stručnim usavršavanjima za ravnatelje, odgojitelje i stručne suradnike dječjih vrtića
Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet Sveučilištu u Zadru Učiteljski fakultet	<ul style="list-style-type: none"> - suradnja u organizaciji i realizaciji stručne prakse studenata predškolskog odgoja 	- obavljanje stručne prakse studenata
Zavod za javno zdravstvo	-suradnja s pedijatrom, stomatologom, epidemiologom i drugim specijalistima	- posjete, predavanje, savjetovanje o HACCP-u i dr.
Osnovne škole : OŠ Ljudevita Modeca, OŠ "Vladimir Nazor"	<ul style="list-style-type: none"> -suradnja vezana uz upis djece u prvi razred -kreativne radionice vrtićanaca u školama 	<ul style="list-style-type: none"> - akcija „Darujmo osmijeh gradu“ - projekt "Živim mir" -online, video
Policijska uprava Križevci Kontakt policajac	- provođenje edukativnog programa vezanog uz sigurnost djece u prometu	- nije održano (epidemiološka preporuka)
AMK Križevci, HAK	-suradnja u cilju razvoja samostalnosti, sigurnosti i spretnosti djece u prometu	-
Kazališta, koncertna dvorana V. Lisinski	-suradnja u realizaciji kulturno-scenskih događanja	- nije održano (epidemiološka preporuka)
Muzej i Galerija grada Križevaca	-suradnja u osmišljavanju i prezentiranju likovnog stvaralaštva i kulturno-	- posjet Gradskom muzeju – nije održano (epidemiološka preporuka)

	povijesne baštine	
Gradska knjižnica	-suradnja u osmišljavanju i prezentiranju dječjeg stvaralaštva i razvoju književnog izričaja	- dolazak Bibliobusa i posudba knjiga
Predškolske ustanove - vrtići	-suradnja u organiziranju stručnog usavršavanja odgajatelja	
Domovi za starije nemoćne osobe (Križevci, Zagreb, Oklaj)	- posjete, radionice, Međugeneracijsko druženje	- video čestitka - darivanje za Božić
Katehetski ured za školstvo Crkva-župni uredi (lokalni)	- suradnja pri organizaciji posjeta Crkvi	
Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju	- priredbe, posjeti - stručna suradnja	- stručna suradnja vezana uz djecu s teškoćama u razvoju
Vatrogasna zajednica grada Križevaca	- posjeti i sudjelovanje u obilježavanju mjeseca zaštite od požara i Dana vatrogasaca	
Turistička zajednica grada Križevaca	- suradnja kod organizacije događaja i manifestacija u gradu	
Međunarodna udruga EDU iz Rima	- realizacija programa Pedagogije zajedništva	- stručni skupovi i predavanja
Međunarodna udruga "Sportmeet"	- suradnja i sudjelovanje na stručnom skupu	
Zajednica sportskih udruga grada Križevaca	-suradnja u organizaciji i realizaciji sportskih događaja u gradu	
Agazzi Institut i Dječji vrtić u Bresci	- suradnja u edukaciji i realizaciji Agazzi metode	
Udruga „Dijete zove dijete“ iz Brescie	- suradnja u organizaciji Dječjeg aktivnog ljeta s bivšim vrtićancima i školom	

	za animatore u Križevcima i Bresci	
Udruga "Living peace international"	-suradnja i sudjelovanje na stručnim skupovima	- „Dare to care“ akcija
„Eduka savjet“, Sesvete	-seminari	-sudjelovanje na seminarima vezanim uz zakonsku regulativu u dječjim vrtićima
Paviljon sv. Marka Križevčanina	- akcija „Bezbroj načina darivanja“	
Komunalno poduzeće Križevci	- akcije, radionice	- donacija sadnica i platnenih vrećica
Zagrebačka banka	- aktivnosti povodom Svjetskog dana štednje	
Udruga Lipa	- jesenke aktivnosti; izložba bundeva	- sudjelovanje na izložbi bundeva

9. REALIZACIJA PLANA RADA ZDRAVSTVENOG VODITELJA

Ostvarene zadaće zdravstvenog voditelja u ped. god. 2020./2021.:

- procjena zdravstvenog stanja djeteta kod prijema u vrtić,
- stalni nadzor nad elementarnim zdravstveno - higijenskim uvjetima,
- praćenje i evidentiranje bolesti djece,
- praćenje i evidentiranje procijepljenosti djece,
- praćenje, organizacija i realizacija prehrane djece,
- praćenje i provođenje antropometrijskih mjerenja,
- suradnja s roditeljima vezano uz očuvanje zdravlja djece.

Zdravstvena skrb započeta je antropometrijskim mjerenjem djece u odgojnim skupinama i otvaranjem zdravstvenih kartona za novoupisanu djecu. Redovito se vodila zdravstvena evidencija bolesti i procijepljenosti djece, kao i akutnih i kroničnih stanja kod djece.

Zdravstveni voditelj je organizirao u suradnji s ravnateljicom i odgojiteljicama, a po preporukama stožera RH, mjere i protokol prevencije prijenosa infekcije Covid 19 koji je uključivao:

- vođenje evidencije tjelesne temperature zaposlenika i djece,
- obavještanje roditelja o načinu provedba mjera i primopredaje djece,
- edukacija zaposlenika o higijenskim mjerama u svrhu sprečavanja infekcije,
- upotreba dezinfekcijskih sredstava i zaštitne opreme,
- suradnja sa Zavodom za javno zdravstvo,
- praćenje objava kriznog stožera i prilagođavanje rada u vrtiću trenutno donesenim mjerama.

Aktivnosti usmjerene na dijete

Posebno su se isticale standardne mjere zdravstvene zaštite koje su se provodile u cilju zaštite zdravlja djece i unapređivanja kvalitete boravka djece u Vrtiću:

a) Zdravstveni status

- otvaranje zdravstvenog kartona za svako dijete,
- utvrđivanje posebnih potreba,
- pregled i praćenje procijepljenosti,
- praćenje akutnih oboljenja,
- praćenje kroničnih stanja,
- suradnja s pedijatrom, stomatologom i epidemiologom,
- izrada uputa i postupaka kod zdravstvenih rizika.

b) Zdravstveno higijenski uvjeti:

- dnevni ritam – raspored aktivnosti i odmora prema potrebama djece,
- svakodnevne tjelesne aktivnosti i boravak na zraku,
- provođenje planiranih tjelesnih aktivnosti u prostoru skupine,
- korištenje dječjeg igrališta ovisno o vremenskim prilikama,
- njega djece u higijensko primjerenim uvjetima,
- održavanje povoljnih mikroklimatskih uvjeta u prostoru Vrtića,
- poticanje usvajanja kulturno higijenskih navika,
- unapređivanje zdravstveno higijenskih uvjeta u Vrtiću, te davanje upute za korištenje sredstava za čišćenje i održavanje,
- suradnja s odgojiteljima vezana za pravilnu njegu i provođenje higijenskih postupaka u sanitarijama i procesu hranjenja.

c) Zdravstveni odgoj i zdravstvena kultura:

- suradnja s roditeljima /svakodnevno ili prema potrebi,
- suradnja s odgajateljima-zaštita zdravlja djece
- suradnja s ravnateljicom zbog održavanja zdravstveno higijenskih uvjeta te provođenja programa zdravstvene zaštite djece, higijene i prehrane.

Rad u odnosu na odgojitelje

S obzirom novonastalu situaciju pandemija virusom Covid -19 svim odgojiteljima dane su pismene i usmene upute o načinu ponašanja za vrijeme za vrijeme pandemije u skladu s uputama HZZJZ-a. Posebnu pažnju obratili smo mjerenju tjelesne temperature te uvođenju evidencijskih obrazaca za svako dijete.

Zajedničkom suradnjom reorganiziran je prostor i vrijeme koje djeca provode u vrtiću i na igri vani.

Tijekom godine održano je nekoliko predavanja zdravstvene voditeljice samostalno ili u suradnji s vanjskim dionicima. Teme predavanja:

- Razlika simptoma COVID 19- GRIPA – zdravstvena voditeljica
- Mentalno zdravlje u izvanrednim situacijama – *online* predavanje psihologa, prof. Čapalijom)
- Hitna stanja kod djece - postupanje! – *online* predavanje bacc.med.tech. Valentine Hrg i zdravstvene voditeljice vrtića

Po preporukama HZZJZ-a odgajateljice i ostali djelatnici izvršili su cijepljenje protiv virusa SARS-COV 2.

Rad u odnosu na roditelje

U cilju jačanja roditeljske uloge i podrške roditeljima te zajedničke odgovornosti za razvoj djeteta, educirali i obavještavali roditelje putem edukativnih letaka i brošura, ostvarivali komunikaciju putem e-maila, a sve s ciljem međusobne podrške u vrijeme pandemije Covid -19

Roditelje smo informirali o trenutnim virozama i respiratornim infekcijama.

Rad u suradnji s društvenom zajednicom

Ostvarena je suradnja s:

- ✚ specijalističkim službama Doma zdravlja,
- ✚ sanitarnom inspekcijom,
- ✚ Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo te Zavodom za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije,
- ✚ izabranim pedijatrijama upisane djece,
- ✚ higijensko-epidemiološkom službom,

10. REALIZACIJA PLANA RADA PEDAGOGA

Stručni suradnik pedagog u Vrčiću angažiran je na nepuno radno vrijeme, radi praćenja realizacije i unapređivanja odgojno – obrazovnog rada, stručnog usavršavanja odgojitelja, suradnje s roditeljima i razvijanja timskog rada u Vrčiću.

Realizacija programa stručnog suradnika tijekom pedagoške godine odnosila se na:

- sudjelovanje u izradi Godišnjeg plana i programa,
- rad u povjerenstvu za upis djece,
- raspoređivanje djece po odgojnim skupinama,
- pomoć odgojiteljima u timskom planiranju i programiranju odgojno- obrazovnog procesa, unapređivanje planiranja i dokumentiranja,
- neposredni uvid u rad odgojnih skupina,
- sudjelovanje u ostvarivanju rada Odgojiteljskog vijeća

- pomoć u ostvarivanju suradnje s roditeljima i vanjskim čimbenicima
- vođenje ped. dokumentacije i evidencije

Ostvarene zadaće u odnosu na dijete

Kao pedagog nastavila sam intenzivno raditi na osiguravanju optimalnih organizacijsko - materijalnih uvjeta koji su nužan preduvjet kako bi svako dijete moglo zadovoljiti svoje potrebe te živjeti i uživati svoja prava. Značajan udio vremena posvetila sam radu na obogaćivanju redovnih programa i programa predškole. U skladu s temeljnim zadaćama koje su mi bile smjernice djelovanja usmjeravala sam individualno stručno usavršavanje odgojitelja, timska planiranja odgojno-obrazovnog rada, pedagoške uvide u odgojno-obrazovni rad.

Kroz pedagoške uvide u odgojno-obrazovni rad nastojala sam pratiti i utvrditi provođenje temeljnih načela i smjernica Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece i Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Osim toga, bavila sam se praćenjem uključivanja djece s posebnim potrebama u redovni program te njihovim življenjem i funkcioniranjem u skupini (organizacija rada i funkcioniranje u odgojnoj skupini).

Boravkom u odgojnim skupinama pratila sam zadovoljavanje temeljnih potreba i poštivanje temeljnih prava svakog djeteta pa tako i djece s posebnim potrebama.

Ostvarene zadaće u odnosu na odgojitelje

U području stručnog usavršavanja nastojala sam poticati odgojitelje na poduzimanje aktivnosti stručnog usavršavanja (individualnog, eksternog). Iznimno dobrim procjenjujem rad na motiviranju odgojitelja za poduzimanje aktivnosti stručnog usavršavanja unutar ustanove. Zajedničkim snagama radili smo na promjenama medija i oblika usavršavanja unutar ustanove (poticanje digitalnim kompetencija odgojitelja i korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija).

Smatram kako su postignuti zadovoljavajući rezultati, no uočavam potrebu dodatnog rada pedagoga na motiviranju odgojitelja u području individualnih stručnih usavršavanja te oživljavanje prakse prezentiranja dobrih primjera prakse unutar i izvan ustanove. Dio promjena započeli smo u ovoj pedagoškoj godini, a s velikim entuzijazmom nastojat ću poticati inovacije i inicijative odgojitelja.

U praćenju pedagoške dokumentacije posebno bih istaknula pedagošku dokumentaciju odgojne skupine. Iz dokumentiranja je vidljivo osiguranje specifične potpore razvoju potencijala svakog djeteta. posebno usklađenost s njegovim individualnim i razvojnim mogućnostima.

Također, odgojitelji su iskazali potrebu za detaljnim prolaženjem uputa za vođenje pedagoške dokumentacije, s ciljem ujednačenog pisanja ped. dokumentacije. Kroz zajedničke refleksije i evaluiranja pisanja pedagoške dokumentacije iznašli smo kako postoji potreba za modernizacijom knjiga pedagoške dokumentacije kao i za modernizacijom načina vođenja pedagoške dokumentacije.

Ostvarene zadaće u odnosu na odgojitelje-pripravnike i studente Učiteljskog fakulteta

Individualni savjetodavni rad, osobito s odgojiteljima pripravnicima i mentorima (senzibilizacija odgojitelja za potrebe i prava djeteta, definiranje razvojnih zadaća, kreiranje organizacijsko-materijalnog i djelatnog konteksta, planiranje, programiranje i evaluiranje odgojno-obrazovnog rada) realizirala sam s dva odgojitelja pripravnika i njihovim mentorima.

Sudjelovala sam u izradi Programa stažiranja odgojitelja pripravnika i u radu Povjerenstva za stažiranje. Također, sudjelovala sam u organizaciji studentske prakse za studente Učiteljskog fakulteta (preddiplomski i diplomski studij ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja).

Ostvarene zadaće u odnosu na roditelje

U radu s roditeljima intenzivnije sam radila na suradnji obitelji i vrtića u komunikacijskom, organizacijskom i sadržajnom smislu. Radila sam na osvješćivanju važnosti češćih individualnih razgovora s roditeljima. Ove ped. godine uočila sam povećanu potrebu individualnih razgovora s roditeljima predškolaca, kao i roditeljima djece s uočenim odstupanjima u razvoju/ponašanju.

Suradnja s društvenom zajednicom

Ostvarena suradnja s:

- ✚ pedagozima drugih vrtića,
- ✚ stručnim timom Osnovne škole Ljudevita Modeca i Osnovne škole „Vladimir Nazor“,
- ✚ MZOS-om,
- ✚ Agencijom za odgoj i obrazovanje,
- ✚ Upravnim odjelom za odgoj, obrazovanje, kulturu, sport, socijalnu skrb, nacionalne manjine i turizam,
- ✚ Udrugom MURID,
- ✚ Centrom za razvojnu podršku KUC KUC,

Suradnja sa stručnim timom

U suradnji s članovima stručnog tima zajednički smo definirali i valorizirali bitne zadaće Vrtića. Na svakodnevnoj bazi zajednički smo radili za dobrobit sve djece u vrtiću i za uspješno provođenje odgojno-obrazovnog procesa. Najviše sam surađivala s ravnateljicom vrtića, kroz profesionalne refleksije vlastitog rada i zajedničko donošenje odluka o daljnjoj viziji i smjeru vođenja vrtića. Uz to, svakodnevno sam surađivala sa zdravstvenom voditeljicom (razmjena informacija o djeci i skupinama, razmjena informacija o odgojiteljima, ideje i planovi za dalje, stručna usavršavanja, zajednički razgovori s roditeljima).

Naobrazba i usavršavanje

Tijekom pedagoške godine redovito sam pratila stručnu literaturu i periodiku. Poduzimanjem aktivnosti individualnog i skupnog usavršavanja stjecala sam nova, vrijedna znanja koja su me osobno i profesionalno jačala u duhu novih vremena i izazova.

Ostali poslovi

Sudjelovala sam u radu Odgojiteljskog vijeća. Izrađivala sam i primjenjivala protokole za praćenje pojedinih aspekata odgojno-obrazovnog procesa. Pisala sam izvješća o pojedinim aspektima rada vrtića i osobnog rada, izrađivala razne protokole i obrasce, valorizirala poticaje i okruženje i dr. poslove.